

RAPPORT

ÅRSRAPPORT FOR FORSKNING

Divisjon psykisk helsevern

2019

Rapporten er utarbeidet av

Forskningsjef Ketil J. Ødegaard
Seksjonsleder i forskningsavdelingen Stine Hauge

INNHOOLD

Forord.....	4
Forskningsstrategi 2018 – 2022	5
Mål	5
Tematiske satsingsområde og forskingsgrupper	5
Strategiske grep.....	6
Organisatoriske grep	6
Rapport frå forskingsgruppene	7
Bergen Psychosis Research Group (BPRG)	7
Bergen Bipolar og depresjonsforskning (BBDF)	9
Bergen Center for Brain Plasticity (BCBP)	13
Psykisk helse og teknologi.....	15
Psykiatrisk epidemiologi og helsetenesteforskning	17
Barn og unge: Tjenesteutvikling og Mestring for Barn og Unge (TMBU).....	20
ADHD forskningsgruppe	23
Publikasjonsliste	26

FORORD

Kjære kolleger!

Her kommer årsrapporten for forskningsaktiviteten i divisjon psykisk helsevern for året 2019. Som dere alle vet har det blitt store endringer i år i forhold til våre opprinnelige planer på grunn av koronaepidemien. Først ble Forskningens dag avlyst i mai og utsatt til november bare for å bli truffet av bølge to, og avlyst på ny. På grunn av dette har også årsrapporten blitt forsinket, og nå kommer den mer som en førjulshilsen.

Jeg skal ikke dvele for mye med koronaepidemien her, bare nøye meg med å konstatere at til tross for de mange utfordringer dette har medført for oss har vi holdt en gjennomgående høy aktivitet også i år. Dette vil vise seg i årsrapporten for 2020, med flere nye doktorgrader og viktige tildelinger av midler, når den forhåpentligvis kan presenteres på Forskningens dag 2. juni 2021. Jeg er imponert over den innsatsen dere alle har lagt ned for å tilpasse dere den vanskelige situasjonen, med stor grad av fleksibilitet og oppfinnsomhet. Det skal selvsagt ikke legges skjul på at det for enkelte av dere har fått spesielt store konsekvenser, som f. eks at planlagte utenlandsopphold har måttet avlyses, og at noen har fått nye utfordringer med forsinkelser i fremdriften av sine prosjekter. Vi kan bare håpe at dette igjen normaliserer seg til neste år slik at vi kan gjenoppta full drift på alle områder.

Også i 2019 hadde divisjonen et godt publikasjonsår med 91 registrerte publikasjoner i Cristin, noe som viser at vi opprettholder og øker vår publikasjonsaktivitet. En stor begivenhet i 2019 var åpningen av *Bergen Center for Brain Plasticity* som ble formelt etablert 1. september 2019. Senteret har fått flotte nye lokaler i Møllendalsbakken 9 og er blitt en imponerende forskningsbastion der det yrer av aktivitet og entusiasme – vel verdt et besøk for de som søker inspirasjon og begeistring. Senteret produsert to nye doktorgrader i 2019 ved Eili Nygaard Riise og Anders Lillevik Thorsen. *Psykoforskningsgruppen* kunne feire en velgjennomført doktorgrad på tampen av fjoråret for Farivar Fathian sitt arbeid knyttet til inflammasjon og psykoselidelser. Fra *bipolar- og depresjonsforskningsgruppen* kom det flere artikler i høyt rangerte tidsskrifter med ny kunnskap om ECT. *Intromatprosjektet* var i 2019 kommet halvveis i sin prosjektperiode og kunne konstatere at de lå foran forventet skjema både med tanke på forskning, publisering og formidling. *Forskningsgruppen for epidemiologi og helsetjenesteforskning* oppnådde også vesentlige mål i 2019, med både en ny NFR-bevilgning og ikke minst en ny REK-godkjenning for SIPEA-studien slik at det nå vil bli mulig å følge denne kohorten – som har vært en vesentlig del av divisjonens forskningsinnsats gjennom Liv Mellesdal sitt langvarige og møysommelige arbeid – i mange år fremover. Også forskningsgruppen *Tjenesteutvikling og Mestring for Barn og Unge (TMBU)* har holdt en høyt aktivitetsnivå med 15 publikasjoner og en rekke nye prosjekter, ikke minst knyttet til innovasjon. De har også gjort en betydelig jobb med å utvikle en forskningsstrategi med definerte aktiviteter og mål for den neste 4-årsperioden. *ADHD-forskningsgruppen* har vært og er fortsatt engasjert i mange internasjonale samarbeidsprosjekter vedrørende ADHD, inkludert fem EU-finansierte prosjekter og flere NIH finansierte prosjekter, og NFR-prosjekter. Aktiviteten i gruppen er imponerende høy, noe som gjenspeiler seg i gruppens betydelige bidrag til divisjonens publikasjonsliste.

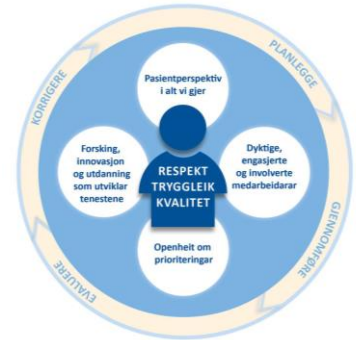
Da avslutter jeg med å ønske alle en riktig god jul og ser frem mot et godt nytt forskningsår!

Ketil J. Ødegaard, Forskningssjef, divisjon psykisk helsevern, HUS

FORSKINGSSTRATEGI 2018 – 2022

Mål

- Forsking skal være ein naturleg og integrert del av drifta i Divisjon psykisk helsevern
- Forskingsaktiviteten skal bidra til at utvikling og kvalitetsarbeid er kunnskapsbasert
- Innovasjon gjennomsyrrer forskning og klinikk
- Produsere klinisk relevant forskning på høgt internasjonalt nivå
- Sterke forskingsgrupper synleggjer Divisjon psykisk helsevern som ein viktig forskingsaktør ved Haukeland Universitetssjukehus

Tematiske satsingsområde og forskingsgrupper

Kriterier for kva som skal til for å kalle seg forskingsgruppe:

Minimum to seniorforskarar • Minimum to PhD-kandidatar og/eller postdoktor • Minimum ti publikasjonar siste fem år eller ny større tildeling (f.eks. NFR, EU, NIH) • Godkjenning frå Forskningsutvalet

Strategiske grep

Fokus

- Forsking bidrar til å samanlikne den kliniske verksemda i divisjonen med nasjonale og internasjonale standardar
- Sikre brukarperspektiv, også som medforskarar
- Leggje til rette for forskning på medikamentfrie behandlingsforløp
- Utnytte Haukeland universitetssjukehus sin nye biobank, hjerneavbildingsfasilitetar, visualiseringscenter og stamcellekonsortium til forskingsmessige fortrinn
- Synleg forskingsaktør i samarbeid med Alrek helseklynge
- Aktivt vidareutvikle forskingssamarbeid med kommunane i Haukeland universitetssjukehus sitt opptaksområde

Rekruttere til forskning

- Støtte prosjekt som har fått god ekstern evaluering ved tildeling av ressursar og nye stillingar/stipendiatar
- Auke rekruttering av PhD-kandidatar og forskarar
  - Dobbeltkompetansestillingar i samarbeid med Det psykologiske fakultet
  - Forskarforløp integrert i LIS-legenes spesialistutdanning
  - Tilrettelegge for at helsepersonell med mastergrad kan søke PhD-stipend
  - Stimulere til forskning som del av klinisk spesialiststilling
  - Samarbeide med universitet/høgskule om delte stillingar forskning/klinikk

Organisatoriske grep

Forskningsavdeling

- Personell: Forskingssjef, seksjonsleiar, fast tilsette forskarar og støttepersonell, samt prosjekttilsette.
- Oppgåver: Leiing
  - 1) Leie avdelinga og representere divisjonsdirektør i forskingsrelaterte spørsmål
  - 2) Forskningsstrategisk planlegging og gjennomføring
  - 3) Delta i divisjonsleiinga og ha dialog med klinikkdirektørane og forskingsgruppeleiarane for å nå strategiens mål om integrert forskning i heile divisjonen
  - 4) Rettleiingskompetanse, ressursar, forskarkurs og seminar
- Oppgåver: Administrasjon
  - Personalansvar for fast tilsette og prosjekttilsette
  - Forskningsadministrasjon, inkl. forvaltning av forskingsmidlar, internkontroll og informasjon om retningslinjer
  - Synleggjering av alle forskingsresultat i divisjonen, inkl. årsrapport og Forskningsdag
  - Årleg rapportering av framdrift for forskargrupper og forskingsprosjekt

Forskningsutval

- Representantar for alle klinikkane og viktige samarbeidspartnarar
- Møtes to gonger i året
- Innspel til divisjonsleiinga om forskingsstrategi og forskingsprogram
- Årleg vurdering av nye satsingsområde og godkjenning av nye forskingsgrupper, noko som gir høgare intern prioritet ved tilgang til avdelinga sine ressursar, og signal til klinikkdirektørane om å støtte forskinga i klinikkane
- Koordinere søknader og forskingsaktivitet slik at det vert heilskap i divisjonen sin forskingsaktivitet

RAPPORT FRÅ FORSKINGSGRUPPENE

Bergen Psychosis Research Group (BPRG)

Gruppen forsker på schizofreni og lignende psykoselidelser på flere nivåer inkludert kliniske symptomer og tegn, kognisjon, rusbruk, behandlingseffekter og bivirkninger, hjerneavbildningsmål, samt molekylære og miljørelaterte sårbarhets- og sykdomsmekanismer. Forskergruppen har mer enn 15 års erfaring med å drive forskerinitierte legemiddelstudier uavhengig av farmasøytisk industri. Gruppen ledes av professor/overlege Erik Johnsen, og assisterende ledere førsteamanuensis/overlege Rune A. Kroken og professor/psykologspesialist Else-Marie Løberg. I ledergruppen inngår også klinisk koordinator/MSc Jill Bjarke, databasekoordinator/MSc Lena Stabell, og biostatistikker/psykolog Rolf Gjestad. Gruppen har to postdoktorer og for tiden ni PhD-kandidater.

Våre hovedprosjekter omfatter:

- The Norwegian Prednisolone in Early Psychosis Study (NorPEPS)
  - Dobbel-blind, randomisert, placebo-kontrollert add-on effektstudie av prednisolon ved tidlig psykose.
- The Neuroinflammation in Adolescents with Psychosis Project (NAPP)
  - Observasjonskohortstudie av unge med psykose.
- The Non-Pharmacological treatment of Psychosis study (NonPharm)
  - Observasjonskohortstudie som følger personer med psykose som deltar i medikamentfritt behandlingsforløp.
- The Placebo-controlled Trial in Subjects at Ultra-High Risk for Psychosis With Omega-3 Fatty Acids in Europe (PURPOSE)
  - Randomisert placebo-kontrollert effektstudie av omega-3 fettsyrebehandling ved ultra-high risk for psykose for å forebygge overgang til psykose.

Vitenskapelige hovedfunn i 2019

1. Overlege Farivar Fathian disputerte til PhD-graden og viste sammenheng mellom kognitive vansker og nivå av betennelsesmarkøren CRP ved psykoselidelser, og at ulike antipsykotiske legemidler påvirker CRP forskjellig.
2. Personer med høy risiko for psykoseutvikling har kognitive utfordringer som ligner det man ser ved tidlig psykose.
3. Samtidig rusmiddelbruk ved psykoselidelser reduserer ikke effekten av antipsykotiske legemidler.

Sentrale publikasjoner i 2019:

1. Anda L, Brønnekk KK, Johannessen JO, Joa I, Kroken RA, Johnsen E, Rettenbacher M, Farthian F, Løberg EM. Cognitive profile in ultra high risk for psychosis and schizophrenia: a comparison using coordinated norms. *Front Psychiatry* 2019;10:695.
2. Hjelmervik H, Craven AR, Sinkeviciute I, Johnsen E, Kompus K, Bless JJ, Kroken RA, Løberg EM, Erslund L, Grüner R, Hugdahl K. Intra-regional Glu-GABA vs inter-regional Glu-Glu imbalance: a 1H-MRS study of the neurochemistry of auditory verbal hallucinations in schizophrenia. *Schizophr Bull* 2020;46:633-42.

3. Stabell LA, Gjestad R, Kroken RA, Løberg EM, Jørgensen HA, Johnsen E. Predictors of treatment satisfaction in antipsychotic-naive and previously medicated patients with acute-phase psychosis. *Nord J Psychiatry* 2019;73(6):349-56.
4. Alisaukiene R, Løberg EM, Gjestad R, Kroken RA, Jørgensen HA, Johnsen E. The influence of substance use on the effectiveness of antipsychotic medication: a prospective, pragmatic study. *Nord J Psychiatry* 2019;73(4-5):281-7.
5. Wiker TS, Gjestad R, Mellesdal LS, Johnsen E, Oedegaard KJ, Kroken RA. Supported accomodation for people with schizophrnenia. *Nord J Psychiatry* 2019;73(4-5):211-8.
6. Højlund M, Pottegård A, Johnsen E, Kroken RA, Reutfors J, Munk-Jørgensen, Correll CU. Trends in the utilization and dosing of antipsychotic drugs in Scandinavia: Comparison of 2006 and 2016. *Br J Clin Psychopharmacol* 2019;85(7):1598-1606.
7. Kroken RA, Sommer IE, Steen VM, Dieset I, Johnsen E. Constructing the immune signature of schizophrenia for clinical use and research; an integrative review translating descriptives into diagnostics. *Front Psychiatry* 2019;9:753.

Nasjonale samarbeidspartnere:

- Kenneth Hugdahl, Professor, UiB
- Arne Vaaler, Professor/ overlege, NTNU/ St. Olavs hospital
- Solveig Klæbo Reitan, Førsteamanuensis/ overlege, St. Olavs hospital/ NTNU
- Helle Schøyen, Førsteamanuensis/ overlege, UiB/Stavanger universitetssykehus
- NORMENT Senter for fremragende forskning: Ole A. Andreassen, Vidar M. Steen, Srdjan Djurovic, Stephanie Le Hellard, Ingrid Agartz, Ingrid Melle, Lars Westly, Professorer, UiO, UiB, Oslo universitetssykehus.

Internasjonale samarbeidspartnere:

- W. Wolfgang Fleischhacker, Professor, Medizinische Universität Innsbruck, Østerrike
- Iris Sommer, Professor, University Medical Center Groningen, Nederland.
- Rene Kahn, Professor, Icahn School of Medicine at Mount Sinai, USA
- Stephen Hart, Professor, Simon Fraser University, Canada
- Kristen Brennand, Professor, Yale University, USA

Bergen Bipolar og depresjonsforskning (BBDF)

Om gruppen

Vi studerer bipolare lidelser og andre depresjonslidelser ved å bruke ulike metoder og tilnærminger. Våre studier har fokus på psykofarmakologi, nevrostimulerende behandling, sensorteknologi, registerforskning, kognitiv funksjon, genetikk og hjerneavbildning ved bipolare lidelser og andre depresjonssykdommer. Forskningsgruppen har et translasjonelt fokus der målet er å bidra til økt etiologisk forståelse og innsikt i psykopatologiske prosesser ved affektive lidelser gjennom hovedsakelig kliniske behandlingsstudier.

Gruppen inngår i NORMENT og overlapper med affektiv forskningsgruppen der.

Forskningsgruppen består av samarbeidende forskere med felles prosjekter innen stemningslidelser i divisjonen. Partnere i gruppen er professor dr.med. Ketil J. Ødegaard, professor dr. med Ole Bernt Fasmer, professor dr. med Anders Lund, professor Åsa Hammar, professor dr. med Jan Øystein Berle, førsteamanuensis Leif Oltedal, og førsteamanuensis Ute Kessler.

Medlemmer av gruppen

Ketil J. Ødegaard
Anders Lund
Andrea Stautland
Jan Øystein Berle
Leif Oltedal

Leila Marie Frid
Marianne Langeland
Ole Bernt Fasmer
Petter Jakobsen
Silvia Diekmann

Tone Henriksen
Torkild Hjelmtvedt
Vigdis EG Syrstad
Ute Kessler
Åsa Hammar

Prosjekter

- The Pharmacogenomics of Bipolar Disorder study (PGBD): Identification of genes for lithium response in a prospective sample
- Monitoring of bipolar disorder using sensor technology (part of INTROMAT-study)
- Effects of ECT in treatment of depression: A prospective neuroradiological study of acute and longitudinal effects on brain structure and function
- Treatment-resistant bipolar depression: A randomized controlled trial of electroconvulsive therapy versus algorithm-based pharmacological treatment
- The Global ECT-MRI Research Collaboration (GEMRIC): Establishing a multi-site investigation of the neural mechanisms underlying response to electroconvulsive therapy
- Actigraphy and heart rate variability in mood disorders
- Prescription database research: Mood disorders and comorbidity
- Blue-blocking glasses as additive treatment for mania: A randomized placebo-controlled trial
- Structural brain changes induced by electroconvulsive therapy (ECT): Can the clinical outcome be explained? Can response to treatment be predicted?
- Cognitive residual symptoms in MDD. Cognitive remediation in order to prevent new episodes
- ECT in old age bipolar disorder (OABD)
- Effekt og bivirkninger etter elektrokonvulsiv behandling

Vitenskapelige hovedfunn 2019

- Electric field causes volumetric changes in the human brain
- Brain changes induced by electroconvulsive therapy are broadly distributed.
- Individual variability in reaction time predicts clinical response to methylphenidate in adult ADHD
- Chronotype and cellular circadian rhythms predict the clinical response to lithium maintenance treatment in patients with bipolar disorder

Sentrale publikasjoner 2019

- Electric field causes volumetric changes in the human brain. Argyelan M, Oltedal L, Deng ZD, Wade B, Bikson M, Joanlanne A, Sanghani S, Bartsch H, Cano M, Dale AM, Dannlowski U, Dols A, Enneking V, Espinoza R, Kessler U, Narr KL, Oedegaard KJ, Oudega ML, Redlich R, Stek ML, Takamiya A, Emsell L, Bouckaert F, Sienaert P, Pujol J, Tendolkar I, van Eijndhoven P, Petrides G, Malhotra AK, Abbott C. *Elife*. 2019 Oct 23;8.
- Brain Changes Induced by Electroconvulsive Therapy Are Broadly Distributed. Ousdal OT, Argyelan M, Narr KL, Abbott C, Wade B, Vandenbulcke M, Urretavizcaya M, Tendolkar I, Takamiya A, Stek ML, Soriano-Mas C, Redlich R, Paulson OB, Oudega ML, Opel N, Nordanskog P, Kishimoto T, Kampe R, Jorgensen A, Hanson LG, Hamilton JP, Espinoza R, Emsell L, van Eijndhoven P, Dols A, Dannlowski U, Cardoner N, Bouckaert F, Anand A, Bartsch H, Kessler U, Oedegaard KJ, Dale AM, Oltedal L; GEMRIC. *Biol Psychiatry*. 2019 Jul 25.
- Syrstad VEG, Oedegaard KJ, Fasmer OB, Halmoy A, Haavik J, Dilsaver S, Gjestad R. Cyclothymic temperament: Associations with ADHD, other psychopathology, and medical morbidity in the general population. *J Affect Disord*. 2020 Jan 1;260:440-447.
- Entrainment of Circadian Rhythms to Temperature Reveals Amplitude Deficits in Fibroblasts from Patients with Bipolar Disorder and Possible Links to Calcium Channels. Nudell V, Wei H, Nievergelt C, Maihofer AX, Shilling P, Alda M, Berrettini WH, Brennand KJ, Calabrese JR, Coryell WH, Covault JM, Frye MA, Gage F, Gershon E, McInnis MG, Nurnberger JI, Oedegaard KJ, Shekhtman T, Zandi PP, Kelsoe JR, McCarthy MJ. *Mol Neuropsychiatry*. 2019 Apr;5(2):115-124.
- The effect of electroconvulsive therapy (ECT) on serum tryptophan metabolites. Aarland TI, Leskauskaite I, Midttun Ø, Ulvik A, Ueland PM, Oltedal L, Erchinger VJ, Oedegaard KJ, Haavik J, Kessler U. *Brain Stimul*. 2019 Sep - Oct;12(5):1135-1142.
- Chronotype and cellular circadian rhythms predict the clinical response to lithium maintenance treatment in patients with bipolar disorder. McCarthy MJ, Wei H, Nievergelt CM, Stautland A, Maihofer AX, Welsh DK, Shilling P, Alda M, Alliey-Rodriguez N, Anand A, Andreasson OA, Balaraman Y, Berrettini WH, Bertram H, Brennand KJ, Calabrese JR, Calkin CV, Claasen A, Conroy C, Coryell WH, Craig DW, D'Arcangelo N, Demodena A, Djurovic S, Feeder S, Fisher C, Frazier N, Frye MA, Gage FH, Gao K, Garnham J, Gershon ES, Glazer K, Goes F, Goto T, Harrington G, Jakobsen P, Kamali M, Karberg E, Kelly M, Leckband SG, Lohoff F, McInnis MG, Mondimore F, Morken G, Nurnberger JI, Obral S, Oedegaard KJ, Ortiz A, Ritchey M, Ryan K, Schinagle

- M, Schoeyen H, Schwebel C, Shaw M, Shekhtman T, Slaney C, Stapp E, Szelinger S, Tarwater B, Zandi PP, Kelsoe JR. *Neuropsychopharmacology*. 2019 Feb;44(3):620-628.
- Personality Disorder: What Predicts Acute Psychiatric Readmissions? Furnes D, Gjestad R, Mehlum L, Hodgekins J, Kroken RA, Oedegaard K, Mellesdal L. *J Pers Disord*. 2019 Nov 4:1-13.
  - Depressive Symptom Dimensions in Treatment-Resistant Major Depression and Their Modulation With Electroconvulsive Therapy. Wade BSC, Hellemann G, Espinoza RT, Woods RP, Joshi SH, Redlich R, Jørgensen A, Abbott CC, Ødegaard KJ, McClintock SM, Oltedal L, Narr KL. *J ECT*. 2019 Aug 27. doi: 10
  - Soda, T., McLoughlin, D. M., Clark, S. R., Oltedal, L., Kessler, U., Haavik, J., . . . Baune, B. T. (2019). *International Consortium on the Genetics of Electroconvulsive Therapy and Severe Depressive Disorders (Gen-ECT-ic)* . *Eur Arch Psychiatry Clin Neurosci*. doi:10.1007/s00406-019-01087-w
  - Kapittel 22: ECT og andre nevrostimulerende behandlingsformer. *Praktisk psykiatri*. Fagbokforlaget, 2019, ISBN 978-82-450-2657-3.
  - Chapter 5: ECT for Bipolar Disorder Depression. *The ECT Handbook*, 4th edition, Royal College of Psychiatrists, Cambridge University Press, 2019, ISBN 978-1-911-62316-8
  - Sørensen L, Wass S, Osnes B, Schanche E, Adolfsdottir S, Svendsen JL, Visted E, Eilertsen T, Jensen DA, Nordby H, Fasmer OB, Binder PE, Koenig J, Sonuga-Barke E. A psychophysiological investigation of the interplay between orienting and executive control during stimulus conflict: A heart rate variability study. *Physiol Behav*. 2019 Nov 1;211:112657.
  - Fredriksen M, Egeland J, Haavik J, Fasmer OB. Individual Variability in Reaction Time and Prediction of Clinical Response to Methylphenidate in Adult ADHD: A Prospective Open Label Study Using Conners' Continuous Performance Test II. *J Atten Disord*. 2019 Feb 14:1087054719829822
  - Douglas KM, Peckham A, Porter R, Hammar Å. Cognitive enhancement therapy for mood disorders: A new paradigm?. *Aust N Z J Psychiatry*. 2019;53(12):1148-1150. doi:10.1177/0004867419873711

Internasjonale samarbeidspartnere

- John Kelsoe, professor of Psychiatry, USCD, USA
- Melvin McInnis, professor of Psychiatry, University of Michigan, USA
- Michael McCarthy, assoc. professor of Psychiatry, UCSD, USA
- Kathleen Merikangas, professor of Epidemiology, NIMH, USA
- Frank Bellevier, French Institute of Health and Medical Research, Paris, France
- Francesco Benedetti, San Raffaele Scientific Institute, Milan, Italy
- Steven Dilsaver, El Centro, USA
- Anders Dale, USCD, USA

Deltakelse i internasjonale konsortia

- R-Link: Optimizing response to Li treatment through personalized evaluation of individuals with bipolar I disorder (EU:Horizon-2020)
- The Global ECT-MRI Research Collaboration (GEMRIC)
- Pharmacogenomics of Bipolar Disorder (PGBD)
- Bergen Global Mental Health Research Group
- Genomics of ECT-international consortium (GenECTic)

Eksterne besøkende

- Giulio Brancati, MD, University of Pisa
- Maria Semkovska, PhD, University of Limerick, Department of Psychology
- Jakob Schreiner, Simula Research Laboratory

Bergen Center for Brain Plasticity (BCBP)

Tema:

Konsentrerte behandlingsformat for angstlidingar og depresjon. Hjerne-plastisitet på ulike konseptuelle nivå.

Mål for neste periode:

Anvende B4DT som modell for å studere hjerneplastisitet på ulike konseptuelle nivå t.d. ved hjelp av hjerne-avbildningsteknikkar og epigenetikk kombinert med kunnskap om genetisk risiko. Utvikle og gjere tilgjengeleg (inklusive internasjonal spreiring) konsentrerte behandlings-format (Bergen 4 Day Treatment, B4DT) for pasientar med angstlidingar og depresjon.

Arbeidspakker:

- *Genetikk*: James J. Crowley, University of North Carolina, Chapel Hill; Jan Haavik, UiB
- *Hjerneavbildning*: Odile va den Heuvel, VUMC, Amsterdam; Olga Therese Ousdal, UiB
- *Epigenetikk*: Kerry Ressler, MacLean Hospital/ Harvard Medical School; Stephanie le Hellard, UiB
- *Klinisk psykologi*: Bjarne Hansen/ Kristen Hagen/ Gerd Kvale; Lars-Göran Öst, Stockholms Universitet

Samarbeidspartnarar:

Senter for Krisepsykologi, 4-dagers team nasjonalt og internasjonalt, McLean/ Harvard Medical School; University of Chapel Hill, NC; Stockholms Universitet; Karolinska Institutet; VUMC, Amsterdam.

Prosjekt og finansiering

«OCD: Novel Comparative Genomic Approaches to Identify Disease and Treatment Mechanisms» (NIMH); «Changing mental health care: The concentrated treatment format» (KLINBEFO); «Internasjonal Spredning av 4-dagers formatet» (Kavlifondet); Bergen Center of Brain Plasticity (Trond Mohn Stiftelsen).

Åpning av senteret

Bergen Center for Brain Plasticity som eies av Haukeland Universitetssykehus ble formelt etablert 1. september 2019 som en samfinansiering mellom UiB (Det psykologiske fakultet og Senter for Krisepsykologi), Helse Bergen, Trond Mohn Stiftelsen og Kavlifondet. Senteret åpnet med konferansen «Sinnsykt viktig» med fokus på ungdom og psykiske lidelser.

Samlokalisering i nye lokaler og utlysning av kombinerte stillinger

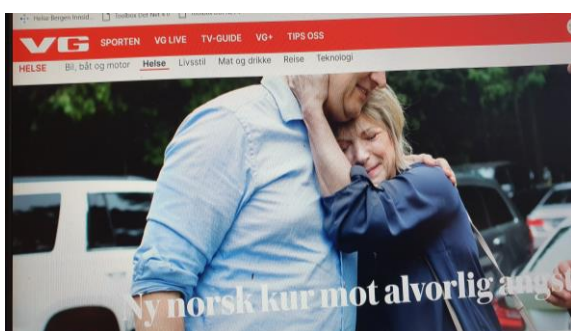
I 2019 flyttet BCBP inn i nyrenoverte lokaler i Møllendalsbakken 9, sammen med Senter for Krisepsykologi og Klinikk for 4-dagers behandling. Tre faste stillingene ved UiB ble utlyst som kombinerte stillinger med foretaket.

Doktorgrader i 2019

Eili Nygard Riise: Concentrated exposure and response prevention for obsessive-compulsive disorder in adolescents: the Bergen 4-day treatment. Mars 2019

Anders Lillevik Thorsen: The emotional brain in obsessive-compulsive disorder. November 2019

4-dagers behandlingen til USA

Sommeren 2019 ledet Bjarne Hansen opplæring av 4-dagers team ved Houston OCD-program sammen med erfarne 4-dagers terapeuter fra Norge. Den konsentrerte behandlingen ble svært godt mottatt, både av pasienter og behandlere, og resultatene var fullt på høyde med det som har vært oppnådd i Norge.

Psykisk helse og teknologi

INTROMAT

Forskningsrådet

Intromat er finansiert av Norges Forskningsråd. Det totale budsjettet er på 74 millioner kroner, hvor 48 millioner kommer fra Forskningsrådet. Prosjektperioden er fra 1.9.2016 til 31.12.2021.

Prosjekteier er Helse Bergen HF, Haukeland Universitetssykehus. Prosjektet er organisert som et konsortium med en konsortiumavtale mellom alle partnerne i prosjektet. Prosjektleder er Tine Nordgreen, administrativ leder er Kristine Fønnes Grifiin

Intromatprosjektet er delt opp i seks arbeidspakker og fem caser

Arbeidspakker

- WP1: Patient monitoring and support system.
Arbeidspakkeleder: Jim Tørresen, UiO
- WP 2: Patient treatment modules.
Arbeidspakkeleder : Frode Guribye, UiB
- WP 3: core clinical process
Arbeidspakkeleder : Yngve Lamo, HVL
- WP 4: Clinical testing
Arbeidspakkeleder : Tine Nordgreen, Helse Bergen
- WP 5: Exploitation
Arbeidspakkeleder : Yngvar Skar, Helse Vest IKT
- WP 6: Management and dissemination
Arbeidspakkeleder : Tine Nordgreen, Helse Bergen

Caser

1. Relapse prevention for bipolar disorder.
Domeneekspert: Ketil Ødegaard, Helse Bergen
2. Cognitive training in Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD).
Domeneekspert: Astri Lundervold, UiB
3. Job-focused treatment for depression in adults.
Domeneeksperter: Åsa Hammar, UiB og Tine Nordgreen, Helse Bergen
4. Early intervention and treatment for social anxiety disorder in adolescents.
Domeneekspert: Tine Nordgreen, Helse Bergen
5. Psycho-social support for women recovering from gynecological cancer.
Domeneekspert: Henrica Werner, UiB og Ragnhild J. Tveit Sekse, UiB

I mai 2019 var vi halvveis i prosjektperioden til INTROMAT. Vi gjennomførte en selv-evaluering, arrangerte en nasjonal konferanse (NORSRII) og hadde besøk av NFR. Vi har oppnådd mer enn planlagt og forventet med forskningen, publisering av artikler og disseminering, men har fortsatt gjenstående arbeid, spesielt knyttet til IT delen av prosjektet. Resultatutnyttelse og adaptiv-behandling vil ha hovedfokus i prosjektets to siste år.

Visjonen til Intromat er å bedre folkehelsen ved å integrere innovativ teknologi og psykologiske intervensjoner

INTROMAT har syv delmål og vi vil trekke frem arbeidet som er gjort for å nå tre av disse målene i 2019:

Etablere brukerinvolvering i utviklingen av nye behandlinger

Vi har hatt aktiv brukerinvolvering i utviklingen og testingen av flere av våre delprosjekter. I UngSpotlight har seks ungdommer aktivt testet løsningen vi skal gjøre klinisk testing på i 2020. I ADHD casen har voksne med ADHD deltatt i vurderingen av videofilmer. I Gynea har vi gjennomført brukertesting med brukergruppen i forkant av klinisk testing.

Utvikle innovative behandlingsmoduler som kan brukes på tvers av problemer og kontekster

Vi har fokusert på utvikling av behandlingsmoduler i samarbeid mellom klinikere og brukere, IT-forskerne har også bidratt i arbeidet med oppsett av modulene. I 2019 fokuserte vi på adaptasjon i våre moduler og vi har opprettet en gruppe som, på tvers av disipliner, vil se nærmere på potensialet for adaptiv-behandling.

Utnytte innovasjonspotensialet for industri og helsetjenesten

I 2019 ble tredje versjon av vår plan for resultatutnyttelse ferdigstilt. Per desember 2019 er det 15 leveranser med kommersialiseringspotensial. Vi har delt inn leveransene i kunnskap, software, plattform og helsetjeneste, og det er leveranser innen alle kategoriene som potensielt kan ha kommersiell verdi utover prosjektet.

***

Prosjekt terapeutveiledet internettbehandling ved risikofylt alkoholbruk. En feasibilitystudie v/ Linn Heidi Lunde, Helse Bergen og Arne Repål, Vestfold Sykehus

Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Avdeling for rusmedisin, Helse Bergen og Klinikk psykisk helse og rus, Sykehuset i Vestfold. Målet med prosjektet er å teste ut behandlingsprogrammet eMestring Alkohol som er utviklet ved Sykehuset i Vestfold. I 2019 har vi søkt REK godkjenning og ellers planlagt de ulike fasene i studien. Målet er å starte rekruttering høsten 2020.

***

VR-assistert CBT for ungdom med psykose, Guri-Elise Holgersen, Helse Bergen

Det overordnede målet med prosjektet er å bidra til at ungdom med psykose oppnår økt sosial deltakelse, og bedre livskvalitet, ved hjelp av VR-assistert terapi. På sikt vil dette kunne gi en høyere samfunnsdeltagelse, både sosialt og yrkesmessig og bidra til recovery. Psykoseteamet ved Klinikk psykisk helsevern for barn og unge, har i samarbeid med Helse Vest IKT, ungdom med psykose, ungdom som ikke går i behandling og studenter ved Høgskolen på Vestlandet, utviklet behandlingen i 2019. Prosjektet fikk ikke tildelt midler i 2019, men er tildelt 700 000 i innovasjonsmidler fra Helse Vest for 2020.

Psykiatrisk epidemiologi og helsetenesteforskning

Tema:

Årsaker til psykiske lidingar; Konsekvensar av psykiske lidingar; Helsetenesteforskning i brei forstand; Førebygging av psykiske lidingar; Førebygging av uheldige konsekvensar av psykiske lidingar.

Mål for neste periode:

- 1) Konsolidere drift ved å sikre REK-godkjenning og finansiering.
- 2) Tilby kurs i statistikk og metode.
- 3) Fortsette samarbeid med forskarar nasjonalt og internasjonalt.

Forskargruppeaktivitet i 2019:

Forskargruppa har bidratt til arbeid for å sikre fleire REK-godkjenningar og NFR-finansieringar i 2019. Controversy-prosjektet, SIPEA-2 og ADHD fekk alle REK-godkjenning i løpet av 2019. ADHD-prosjektet fekk finansiering frå Norges Forskningsråd november 2019. Det blei i 2019 søkt om ERC-midler for Controversy-prosjektet. Søknaden blei vurdert over median, men blei likevel ikkje innvilga.

Forskargruppa har i 2019 integrert fem nytilsette i miljøet, av dei er fire stipendiatar og ein rådgjevar.

Samarbeidspartnarar:

UiB; UiO; UiS; NSSF; SIFER; Nordlandssykehuset; Uni Research, NTNU, UiT, Helse Nord RHF, FHI, NAV, University of Melbourne, London School of Economics, Black Dog Institute, University of New South Wales, NHS Trust, HVL, Helse Fonna, Simon Fraser University; Karolinska Institutet.

Historie og organisering

Gruppa ble konstituert i 2018 og har hatt møter i både 2018 og 2019. Gruppas hovudaktivitetar er organisert i arbeidsområda, og gruppa samlast tre til fire gonger årleg. Arnstein Mykletun leier gruppa, og dette skjer i tett samarbeid med Liv Mellesdal. Andre sentrale medlemmer av gruppa omfattar Tarjei-Widding Havnerås, Elisabeth Sandtorv, Oda Lekve Brandseth, Daniil Butenko, A-La Park, Mette Senneseth, Hallvard Lund-Heimark, Knut Rypdal, Torhild Smith Wiker, Anne Halmøy, Ingvard Bjelland, Vigdis Syrstad, Kristin Fredriksen, Desiré Furnes, Maria Fagerbakke Strømme, Rolf Gjestad og Christoffer Bartz-Johannesen.

Prosjekt tilknytt forskargruppa:

SIPEA-studien (Suicidality in Psychiatric Emergency admissions) er gruppas eldste aktivitet, som vert leia av Liv Mellesdal. SIPEA-studien benytter unike data frå Psykiatrisk akuttmottak (PAM) i Helse Bergen og data om oppfølging i spesialist- og primærhelsetenesta. Data koplatt mot endepunkt som reinnlegging, innlegging i somatikken for ulykker, sjølvskade og somatisk sjukdom, samt død av ulike årsaker. I 2019 fekk SIPEA-studien REK- og DPIA-godkjenning for å overføre basisdata til SIPEA-2. Dette gjer det mogleg å følgje ein kohort på 7000 pasientar som har vore psykiatrisk akuttinnlagt med tanke på dei nemnde alvorlege utfalla i fleire år framover. Hensikta er å vesentleg auke treffsikkerheita i avgjersler om førebyggjande tiltak på individnivå ved systematisk risikoanalyse basert på tilgjengelege data ved akuttinnlegging.

ADHD-prosjektet. ADHD medisinerer varierer mellom regionar. Gir restriktiv eller liberal diagnostisering og medisinerer av ADHD best langtidsprognose? Det er godt dokumentert i 185 randomisert kontrollerte studiar at stimulerande medisinar er nyttige for pasientar med ADHD. Dette er ukontroversielt i barne- og ungdomspsykiatrien (BUP). ADHD er i ei særstilling blant diagnosar i BUP-feltet ved at medisinar er førstevealet for behandling. Pasientar som er henvist til BUP har ofte nokre symptom som samstemmer med ADHD, men det kan samstundes vere andre omstende som óg kan forklare symptoma. Til dømes kan born leve i kaotiske familiar, dei kan oppleve skolen som keisam, eller dei kan beint fram ha mykje energi. Basert på klinisk skjønn må psykiateren ta stilling til om det skal setjast ADHD diagnose og om ein skal starte medisinerer. Denne kliniske vurderinga varierer mellom psykiatrar og sjukehus. Konsekvensen av dette er at raten av ADHD diagnose og medisinerer varierer mykje mellom regionar og sjukehus (BUPar). Tilsvarande ser ein at raten varierer mellom land. Frankrike er til dømes nokså restriktiv med både ADHD diagnose og behandling, medan USA er forholdsvis liberal. Dei mange eksperimenta som er gjort avklarar ikkje denne kontroversen i barne- og ungdomspsykiatrien. Eksperimenta er baserte på barn og unge med tydeleg ADHD-diagnose. Variasjonen i behandlingsrate for ADHD i Norge reflekterer mykje av den internasjonale variasjonen. Vi vil undersøke om ei liberal eller restriktiv tilnærming til ADHD-diagnose og ADHD-behandling gir den beste prognosen for pasientar. Til denne studien vil vi berre bruke registerdata og naturleg variasjon i ADHD-behandlinga.

Controversy-prosjektet liknar på ADHD-prosjektet i forskingsdesign og data. Utgangspunktet er (som i ADHD-prosjektet) at praksis i psykisk helsevern for vaksne ofte varierer betydeleg mellom ulike behandlingseiningar og sjukehus. Prosjektet legger til grunn at slik variasjon kan ha mange årsaker, herunder også at det på nokon områder er kontroversar om kva praksis som gir best prognose. Slike kontroversar gir betydeleg variasjon i praksis, og på same måten som i ADHD-prosjektet kan slik variasjon brukas til empiriske analyser av kva variant som gir best prognose. Prosjektet er godkjent av REK. Prosjektleiari er Arnstein Mykletun og det er mange bidragsytarar til dette prosjektet.

IPSNOR-prosjektet. Psykiske lidingar er no den vanlegaste årsaka til uførhet i dei fleste vestlege land, og andelen personar som blir uføre med psykiske lidingar har auka dei siste tiåra. Kun fem til ti prosent av personar med schizofrenidiagnose er i arbeid i Norge. Deltaking i arbeidslivet kan auke livskvaliteten til den enkelte, og også redusere den økonomiske belastninga på samfunnet. Det kan være ei løysing på dette problemet. Individuell jobbstøtte (IPS) er spesielt tilpassa personar med alvorlege psykiske lidingar. Over 20 randomiserte kontrollerte studiar frå Norge og mange andre land har vist at IPS aukar andelen personar i arbeid samanlikna med tradisjonell arbeidsrehabilitering. Til tross for overveldande evidens for effekten av IPS, har tilnærminga ikkje blitt implementert som standard praksis nokon stader i verda. Nasjonale politiske føringar fremmer no både implementering og spreiding av IPS, og betoner viktigheten av integrering i arbeidslivet. IPSNOR er eit stor-skala initiativ for å integrere IPS i spesialisthelsetenesta. Hensikta med IPSNOR (IPS Nord-Norge) er å fremme implementeringa av IPS i Nord-Norge, og følge denne implementeringa i forskning. Prosjektet er godkjent av REK og har to finansieringskjelder frå NFR. Prosjektet er eigd av Nordlandssykehuset, og Helse Bergen HF er samarbeidspartnar i prosjektet og har tre NFR-finansierte stipendiatar med arbeidsstad ved Sandviken sjukehus (Elisabeth Sandtorv, Daniil Butenko og A-La Park, som pendlar mellom London School of Economics og HBE for dette prosjektet). Frå Helse Bergen HF er bl.a. Erik Johnsen, Mette Senneseth og Knut Rypdal involvert.

Recovery-prosjektet. Recoveryprosjektet har sitt utspring i eit kvalitetsforbedringsprosjekt ved Klinikk sikkerhetspsykiatri, der ein ønsker å styrke det terapeutiske miljøarbeidet ved avdelingene. Behandlingsfilosofien «Recovery» er retningsgivende for kvalitetsforbedringsprosjektet. Flere ulike recovery-fremmende tiltak er implementert i klinikken i løpet

av 2018 og 2019. Deriblant nytt verdigrunnlag for klinikkens arbeid, ny primærgruppeinstruks som sikrer pasientmedvirkning, ukentlige dialogmøter mellom ledelse og pasienter, samtalegrupper for pasienter og ansettelse av erfaringskonsulent. Denne studiens hensikt er å studere hvilken innvirkning implementering av recovery-orientert praksis i Klinikk for sikkerhetspsykiatri har på pasientenes vurdering av behandlingen og pleiernes vurdering av sitt arbeid. Studien undersøker pasienters grad av brukermedvirkning og tilfredshet med behandlingen, sosial klima på avdelingen og støtte i bedringsprosessen, før-, underveis- og etter implementering av recovery-orientert praksis. Videre studerer man personalets vurdering av brukermedvirkning i institusjonen, sosialt klima på avdelingen, jobbengasjement og opplevelse av sammenheng i arbeidet før-, underveis- og etter implementering. Evalueringsstudien er designet som en kvasi-eksperimentell longitudinell studie basert på kvantitative data fra ett studieutvalg og ett kontrollutvalg på fem måletidspunkt: ved oppstart (T1) = pre test, og etter 6 (T2), 12 (T3), 18 (T4) og 24 (T5) måneder. Kontrollutvalget får en utsatt implementering og vil fungere som kontrollgruppe fram til T3. Studien pågår. Studieutvalget har gjennomført T3 og T4 i 2019. Kontrollutvalget har gjennomført T1 og T2. Data om pasienters brukermedvirkning og ansattes vurdering av brukermedvirkning er foreløpig analysert til og med T3. Dette arbeidet fører frem til en artikkelbasert masteroppgave og er planlagt publisert i internasjonalt tidsskrift.

Barn og unge: Tjenesteutvikling og Mestring for Barn og Unge (TMBU)

Forskningsgruppen

Klinikk psykisk helsevern barn og unge har visjon om å være en forskningsnær klinikk med klinikk forskning. I 2019 har fokus vært å samle medarbeidere med forskningskompetanse for å utvikle en felles forskningsstrategi og følgende forskningsgruppe. I 2019 har PBU 12 medarbeidere med forskningskompetanse. Forskningsstrategien omhandler for 2020-23 følgende 3 tema (Tjenesteutvikling og Mestring for Barn og Unge (TMBU):

- 1) ADHD
- 2) Helsetjenesteutvikling: Behandlingsevaluering – Implementering - Pasientforløp
- 3) Fysisk aktivitet

Vitenskapelige publikasjoner

Medarbeidere i PBU hadde til sammen 15 vitenskapelige publikasjoner i 2019. Videre har flere medarbeidere har hatt innlegg som poster og kronikker. To stipendiater er knyttet til klinikken.

Samarbeidspartnarar

Norche; Gillberg Center, Gothenburg; University of Aberdeen; UiB; UiO; Bergen kommune og Høgskolen på Vestlandet.

Mål for neste periode

Utvikle forskningsgruppen Tjenesteutvikling og Mestring for Barn og Unge (TMBU) og styrke infrastrukturen til forskning i PBU.

Forskning

Lavterskeltiltak for unge med angst: Implementeringsstudie

Elisabeth Husabø, psykolog, PhD stipendiat er prosjektleder.

Målet med implementeringsstudien er å identifisere faktorer som bidrar til at evidensbaserte lavterskeltiltak for unge med angst gir ønskede resultater. Studien utgår fra LIST-prosjektet, som

er en randomisert kontrollert studie der effekten av kognitiv atferdsterapi gitt av skolehelsetjenesten til ungdommer med angst evalueres. Det er publisert en artikkel fra prosjektet. Implementeringsstudien er et samarbeid med Divisjon psykisk helsevern, Gro Janne Wergeland og Norce, RKBU Vest.

Musikkterapiens betydning i en barnepost

Guro Klyve, musikkterapeut, PhD stipendiat er prosjektleder. undersøker bruk av musikkterapeut på Barneposten i PBU. Dette er et samarbeid med Gamut.

Kartlegging og behandling- angst hos barn og voksne (ATACA), barnedelen av studien

Gro Janne Wergeland , seksjonsoverlege, 1.amanuensis er prosjektleder. Gjennom en randomisert, kontrollert studie der 182 barn i alderen 8-15 år og deres foresatte deltok, ble effekten av en kognitiv atferdsterapeutisk behandlingsmodell for angstlidelser evaluert ved 7 barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker i Helseregion Vest. Prosjektet pågikk i 2008-2011, og en 3-5 år oppfølging ble ferdigstilt i 2014. Prosjektet har hatt tre eksternt PhD som er ferdigstilte. 28 artikler er publisert, her av i 2019 er 4 i fagfelleverderte tidsskrifter.

Tjenester på Tvers

Irene Elgen, seksjonsoverlege, professor er prosjektleder. Dette er et prosjekt hvor det barn med behov for helsetjenester fra både somatikk og psykisk helsevern tilbys ny helsetjeneste dvs. møter et tverrfaglig team. I 2019 har stipendiat Elisabeth Andvik følgeforsket teamutviklingen i et tverrfaglig miljø «Building bridge between professions». Fra forprosjektet er 2 artikler innsendt. I 2020 forventer vi å prøve ut en ny modell med komplementær konsultasjon sammen med storbrukere av spesialisthelsetjenesten barn 6-16 år.

Dialogbasert tidlig oppdagelse (DBED)

Ingvar Bjelland, klinikkoverlege, professor er prosjektleder. Prosjektet har som mål å utvikle og evaluere en ny måte å oppdage bekymringsfull emosjonell og eller atferdsmessig utvikling hos barnehagebarn. I motsetning til tradisjonell screening tar DBED utgangspunkt i bekymring for det enkelte barn som allerede finnes hos foreldre og/eller barnehagepersonell. Forhåpentligvis vil metoden være like effektiv for oppdagelse som tradisjonell screening, men mer brukervennlig/-akseptert. Det gjøres for tiden en feasibility undersøkelse i til sammen 8 barnehager.

Nevropsykiatriske og metabolske tilstander.

Mål for prosjektet er å undersøke om det er en sammenheng mellom to ulike metabolske tilstander og nevropsykiatriske lidelser ADHD. To artikler er akseptert i internasjonale tidsskrifter. Prosjektet er et samarbeid mellom Spesialpoliklinikken i PBU, prosjektleder Helene Barone, i samarbeid Rikshospitalet og K.G. Jebsen senter for nevropsykiatriske lidelser.

Internettbasert kognitiv atferdsterapi (IKAT) for barn og unge

Linda Helen Flygel Knudsen, seksjonsleder, PhD er prosjektleder. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom PBU og Intromat. Et australsk internettbasert angstmestringsprogram (Chilled) er blitt oversatt og filmet og skal fremover piloteres i en av PBU sine poliklinikker.

Kvalitetsforbedring

DBT Kvalitetsregister

Anne Mari Syversen, psykolog spesialist er prosjektleder.

Dialektisk atferdsterapi (DBT) tilbys ungdommer 14-18 år med følelesreguleringsvansker. Kvalitetsregister har som mål å evaluere gjennomførbarhet, implementering, drop out, og kartlegge nærmere karakteristika på de, som ikke ønsker å delta i behandlingen. Foreløpig erfaring med 109 henviste til DBT-teamet. Vi forventer oppstart av dataanalyser medio 2020. Veileder er Gro Janne Wergeland, PhD, seksjonsoverlege.

Bruk av sykepleier ved utprøving av sentralstimulantia

I 2017 har en poliklinikk (BUP Øyane) pilotert bruk av sykepleier ved utprøving av sentralstimulantia for barn med ADHD. I 2018 har flere poliklinikker pilotert bruk av sykepleier og to poliklinikker er nå i drift dvs. har ansatt sykepleier. En modell er utviklet og artikkel skrives og forventet innsendt primo 2020.

Innovasjon

Innovasjonsprosjekt: Fysisk aktivitet og levevaner

Paul Joacim Thorsen, overlege er prosjektleder.

Innovasjonsarbeid med utvikling av et energiteam for barn og unge i PBU. Et program for PBU sine pasienter med angst eller depresjon har fått gruppetilbud av fysisk aktivitet ved energisenteret. I 2018-19 har 32 barn og unge takket ja til tilbudet (62,5% gutter, gjennomsnittsalder 13 år). 10 ungdommer droppet ut av tilbudet. Oppmøteprosent hos de som deltok var gj.snt 65 % av 26 treninger. Både barn og foresatte synes å være tilfredse med tilbud. I 2020 håper vi å gå over i en forskningsfase. Veileder Arne Kodal, PhD, psykologspesialist.

Innovasjonsprosjekt: VR-assistert terapi for ungdom med psykose

Guri Holgersen, klinisk pedagog, MA er prosjektleder.

Psykoseteamet har, i samarbeid med Helse Vest IKT, utviklet VR-assistert terapi for ungdom med psykose. Målet med behandlingen er å øke pasienten sin egen tro på å mestre sosiale situasjoner, som igjen vil gi økt sosial deltakelse og bedre livskvalitet. Neste fase: Ta behandlingen gjennom en forskningsbasert systematisk kartlegging av brukervennlighet. En vil undersøke de funksjonene som er viktige i intervensjon, og hvordan inkludere dem på en måte som er tilfredsstillende og overbevisende for brukerne. I tillegg vil bruketestingen også være opptatt av å sikre at behandlingen er motiverende, overbevisende og viktigst av alt at den endrer atferd. Veiledere er Tine Nordgreen og Irene Elgen.

ADHD forskningsgruppe

Tema for gruppen

Visjonen for ADHD forskningsgruppen er å få mer kunnskap om ADHD i et livsløpsperspektiv. Vi ønsker å finne og integrere ny kunnskap om årsaker, kliniske ytringer og behandling av ADHD og relaterte vansker hos barn, ungdom og voksne og bidra til at denne kunnskapen kommer til nytte i daglig klinisk virksomhet.

Medlemmer

ADHD forskningsgruppen ble konstituert som egen gruppe i Forskningsavdelingen i 2018, men bygger på den allerede etablerte ADHD-gruppen ved UiB, ledet av professor Jan Haavik. Fra 2003 har gruppen arrangert faglige møter i BB-bygget hver torsdag kl. 12.00, og større møter i forbindelse med gjesteforelesninger og andre arrangementer. I 2019 har bla. følgende personer forelest eller vært aktivt involvert i ulike prosjekter og i våre faglige møter: Lisa Vårdal, Astri Johansen Lundervold, Anne Halmøy, Kari Klungøy, Maj-Britt Rocio Posserud, Liv Grimstvedt Kvalvik, Johanne Telnes Instanes, Tore Ivar Malmei Aarsland, Lin Sørensen, Dinka Smajlagic, Berit Skretting Solberg, Nibal Betari, Ole Bernt Fasmer, Jan Haavik, Daniel Jensen, Anna Ring, Emilie Sektnan Nordby.

Av disse har følgende medlemmer formell tilknytning til Divisjon Psykisk Helsevern:

Jan Haavik, professor i biomedisin og spesialist i psykiatri

Anne Halmøy, spesialist i psykiatri og adjungert førstemanuensis

Ole Bernt Fasmer, professor og spesialist i psykiatri

Maj-Britt Rocio Posserud, spesialist og professor i barne-og ungdomspsykiatri

Lisa Vårdal, forskningssykepleier/gruppens koordinator

Emilie Nordby, PhD-kandidat

Anna Ring, psykologstudent/forskningsassistent

I tillegg har spesialist i voksenpsykiatri og i barne-og ungdomspsykiatri Berit Skretting Solberg og psykolog Daniel Jensen kliniske deltids-stillinger ved Betanien sykehus.

ADHD forskningsgruppen overlapper med det tverrfaglige Senter for Nevropsykiatriske lidelser, lokalisert ved Institutt for Biomedisin ved Universitetet i Bergen. Senteret inkluderer deltagere fra fire institutter og to fakulteter, i tillegg til Senter for medisinsk genetikk og molekylærmedisin og Psykiatrisk divisjon ved Haukeland Universitetssykehus. Senteret har kombinert klinisk psykiatrisk forskning med registerepidemiologi, nevropsykologi, funksjonell, strukturell og spektroskopisk hjerneavbildning (MRI), genetikk og molekylær karakterisering av kandidatgener. Denne tverrfaglige tilnærming til psykiatrisk forskning er enestående i Norge.

Mål for neste periode

- Studere forekomst, komorbide tilstander og prognose for ADHD ved bruk av nasjonale og internasjonale registerdata.
- Kartlegge genetiske og miljøbetingede risikofaktorer for ADHD i Norge og i samarbeid med relevante internasjonale konsortier.
- Identifisere og ta i bruk kunnskap om biomarkører for å forbedre diagnostikk og behandling av ADHD i et livsløpsperspektiv.
- Videreføre ikke-medikamentelle intervensjonsstudier hos voksne med ADHD.
- Rekruttere nye studenter og behandlere til ADHD forskningsgruppen.

Nasjonale samarbeidspartnere:

- Universitetet i Bergen; Bergen Centre for Brain Plasticity; Regionalt fagmiljø for autisme ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi i Helse Vest; NevSom; ADHD Norge, AFR (Avdeling for Rusmedisin), Haukeland Universitetssykehus
- NORMENT Senter for fremragende forskning: Ole A. Andreassen, Stephanie Le Hellard, Professorer, UiO, UiB, Oslo universitetssykehus.

Internasjonale samarbeidspartnere:

ADHD-forskningsgruppen har vært og er fortsatt engasjert i mange internasjonale samarbeidsprosjekter vedrørende ADHD, inkludert fem EU-finansierte prosjekter og flere NIH finansierte prosjekter, og NFR-prosjekter.

Eksempler på internasjonale prosjekter:

The European Commission Horizon 2020 Research & Innovation program (H2020)-prosjekter:

- Comorbid conditions of ADHD (CoCA)
- Effects of Nutrition and Lifestyle on Impulsive, Compulsive, and Externalizing behaviours; (Eat2beNICE”)
- Prevention and Remediation of Insulin Multimorbidity in Europe (PRIME)
- International Multisite persistent ADHD Collaboration (IMpACT)

Andre internasjonale prosjekter

- ECNP: ADHD across the lifespan network
- Psychiatric Genomics consortium (PGC)
- Enhancing Neuroimaging Genetics Through Metanalysis (ENIGMA)
- Peder Sather Centre for Advanced Study: Steven Hinshaw, UC Berkeley and Astri Lundervold, UiB.

Nasjonale prosjekter og samarbeid:

- Effects of Structured Skills Training Group in Treatment of ADHD in Adults: a multicenter RCT (ClinicalTrials.gov ID: NCT02685254, protocol ID 2015/1523)
  - Samarbeid mellom 7 klinikker og de to Regionale Fagmiljøer for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi i Helse Vest og Helse Sør- Øst. Gruppebehandlingen er basert på dialektisk atferdsterapi (DBT). RCT-delen av prosjektet er avsluttet og data/publikasjon er under bearbeiding. I henhold til målsettingen til prosjektet er gruppebehandlingen videreført som del av det ordinære behandlingstilbud for voksne med ADHD i de fleste av de deltagende klinikkene. En norsk versjon av manualen vil være tilgjengelig i løpet av høsten 2020.
- Ferdighetstrening for voksne med ADHD; en sammenlikningsstudie av to ulike gruppebaserte behandlinger.
  - Sammenlikning av ovennevnte DBT-baserte gruppebehandling med Goal Management Training (GMT). Det er så langt gjennomført et pilot-studie av GMT ved psykolog/stipendiat Daniel Jensen (med førsteamanuensis Lin Sørensen som hovedveileder, og Anne Halmøy som medveileder). Oppstart av sammenlikningsprosjektet er forsinket grunnet korona.
- ‘Nevroutviklings-forstyrrelser og komorbide lidelser: kjønnsforskjeller, risikofaktorer og konsekvenser for funksjon fra barndom til voksen alder’.
  - Register-basert prosjekt med fokus på ADHD og autisme. Ledes av Kari Klungøy, professor ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, UiB)

- Bedre behandling av nevrometabolske sykdommer (Improved Monitoring and Treatment of Neurometabolic Disorders)
- ADHD ved tyrosinemi. Mulige årsaksmekanismer og implikasjoner for behandling og prognose
- Målrettet medikamentell behandling mot ADHD (NevSom-finansiert prosjekt).
- INTROMAT: Astri Lundervold er domene ekspert for ADHD-studiene i prosjektet.
- Selvskading ved ADHD:
  - Nylig initiert samarbeid mellom fagpersoner på tvers av UiB og HUS, barne- og voksenpsykiatri, kliniske og epidemiologiske miljøer (bla. med SIPEA-prosjektet). Målsetting er i første omgang å kartlegge forekomst av selvskading og suicid hos personer med ADHD i Norge. Organiseres av Astri Lundervold.
- Emotion regulation in adolescents and adults with ADHD
  - PhD-prosjekt finansiert av Helse Vest, basert på data fra ADHD-prosjektet ved UiB og 'Barn i Bergen', med sikte på utvikling av et treningsprogram (hovedveileder Astri Lundervold)
- Bergen brain-gut-microbiota-axis study (braingut.no)
  - Astri Lundervold er del av prosjektgruppen, med Birgitte Berentsen, HUS, som prosjektleder
- The MAR-A-TON study (Medically assisted rehabilitation with added amphetamines to opioid dependent people)
  - Prosjekt initiert av AFR (Afdeling for Rusmedisin), Haukeland Universitetssykehus, foreløpig på planleggingsstadiet, ved Lars Tore Fadnes. Anne Halmøy del av prosjektgruppen.
- 'The ADHD controversy project'
  - Samarbeid forskningsgruppen 'Psykiatrisk epidemiologi og helsetenesteforskning' i Forskningsavdelingen, Divisjon psykisk helsevern, ledet av professor Arnstein Mykletun (se egen rapport derfra). Anne Halmøy del av prosjektgruppen.
- ADHD-symptomer hos voksne pasienter i en psykiatrisk spesialistpraksis.
  - Klinisk prosjekt, samarbeid mellom UiB og to privatpraktiserende psykiatere i Stavanger. Innsamling av data, aktigrafi, actiheart (hjerterefrekvensvariabilitet) og nevropsykologisk test (CPT) er gjennomført. Data blir nå anonymisert, med tanke på videre matematisk bearbeiding (multigraf-analyser, maskinlæring).

Viktigste funn i 2019:

Se publikasjonslisten.

PUBLIKASJONSLISTE

Riise, Eili Nygard; Kvale, Gerd; Öst, Lars-Göran; Skjold, Solvei Harila; Hansen, Bjarne.

Does family accommodation predict outcome of concentrated exposure and response prevention for adolescents?. *Child Psychiatry and Human Development* 2019 ;Volum 50.(6) s.975-986

HAUKELAND UiB

Aarsland, Tore Ivar Malmei; Leskauskaite, Ieva; Midttun, Øivind; Ulvik, Arve; Ueland, Per Magne; Oltedal, Leif; Erchinger, Vera Jane; Ødegaard, Ketil Joachim; Haavik, Jan; Kessler, Ute.

The effect of electroconvulsive therapy (ECT) on serum tryptophan metabolites. *Brain Stimulation* 2019 ;Volum 12.(5) s.1135-1142 HAUKELAND

UiB

Alisauksiene, Renata; Løberg, Else-Marie; Gjestad, Rolf; Kroken, Rune Andreas; Jørgensen, Hugo A; Johnsen, Erik.

The influence of substance use on the effectiveness of antipsychotic medication: a prospective, pragmatic study. *Nordic Journal of Psychiatry* 2019 ;Volum 73.(4-5) s.281-287

HAUKELAND UiB

Allen, Paul; Sommer, Iris Else Clara; Jardri, Renaud; Eysenck, Michael W.; Hugdahl, Kenneth.

Extrinsic and default mode networks in psychiatric conditions: Relationship to excitatory-inhibitory transmitter balance and early trauma.

Neuroscience and Biobehavioral Reviews 2019 ;Volum 99. s.90-100

HAUKELAND UiB

Anda-Ågotnes, Liss Gøril; Brønnick, Kolbjørn Kallesten; Johannessen, Jan Olav; Joa, Inge; Kroken, Rune Andreas; Johnsen, Erik; Rettenbacher, Maria; Fathian, Farivar; Løberg, Else-Marie.

Cognitive profile in ultra high risk for psychosis and schizophrenia: A comparison using coordinated norms. *Frontiers in Psychiatry* 2019 ;Volum 10. s.1-11

HAUKELAND HVprivate SUS UiB UIS

Argyelan, Miklos; Oltedal, Leif; Deng, Zhi-De; Wade, Benjamin; Bikson, Marom; Joanlanne, Andrea; Sanghani, Sohag; Bartsch, Hauke; Cano, Marta; Dale, Anders M.; Dannlowski, Udo; Dols, Annemieke; Enneking, Verena; Espinoza, Randall; Kessler, Ute; Narr, Katherine L.; Ødegaard, Ketil Joachim; Oudega, Mardien L.; Redlich, Ronny; Stek, Max L.; Takamiya, Akihiro; Emsell, Louise; Bouckaert, Filip; Sienaert, Pascal; Pujol, Jesus; Tendolkar, Indira; van Eijndhoven, Philip; Petrides, Georgios; Malhotra, Anil K.; Abbott, Christopher.

Electric field causes volumetric changes in the human brain. *eLIFE* 2019 ;Volum 8. s.1-20

HAUKELAND UiB

Austevoll, Ivar Magne; Gjestad, Rolf; Grotle, Margreth; Solberg, Tore; Brox, Jens Ivar; Hermansen, Erland; Rekeland, Frode; Indrekvam, Kari; Storheim, Kjersti; Hellum, Christian.

Follow-up score, change score or percentage change score for determining clinical important outcome following surgery? An observational study from the Norwegian registry for Spine surgery evaluating patient reported outcome measures in lumbar spinal stenosis and lumbar degenerative spondylolisthesis. *BMC Musculoskeletal Disorders* 2019 ;Volum 20:31. s.1-15

HAUKELAND OSLOMET HMR HN OUS UiB UNN

Bjørkly, Stål; Wærstad, Jon Magnus; Selmer, Lars Erik; Wærp, Johnny; Bjørnstad, Martin; Leinslie, John Vegard; Eidhammer, Gunnar; Douglas, Kevin Stewart.

Violence after discharge from forensic units in the safe pilot study : a prospective study with matched pair design. *Psychology Research and Behavior Management* 2019 ;Volum 12. s.755-766

HAUKELAND HIM OUS

Bjåstad, Jon Fauskanger; Jensen-Doss, Amanda; Moltu, Christian; Jakobsen, Petter; Hagenberg, Heine; Joa, Inge.

Attitudes toward standardized assessment tools and their use among clinicians in a public mental health service. *Nordic Journal of Psychiatry* 2019 ;Volum 73.(7) s.387-396

HAUKELAND HELSEFONNA HELSEFØRDE NORCE SUS UiB UIS

Bless, Josef J; Hjelmervik, Helene; Torsheim, Torbjørn; Gudmundsen, Magne; Larøi, Frank; Holma, Irina; Arola, Anne; Korkeila, Jyrki; Hirnstein, Marco; Marquardt, Lynn Anne; Kusztrits, Isabella; Smelror, Runar; Agartz, Ingrid; Hugdahl, Kenneth.

Temporal Signatures of Auditory Verbal Hallucinations: An App-Based Experience Sampling Study. *Schizophrenia Research* 2019 DIAKON
HAUKELAND UiB UiO

Brinchmann, Beate; Widding-Havneraas, Tarjei; Modini, Matthew; Rinaldi, Miles; Moe, Cathrine Fredriksen; McDaid, David; Park, A-la; Killackey, Eoin; Harvey, Samuel B; Mykletun, Arnstein.

A meta-regression of the impact of policy on the efficacy of individual placement and support. *Acta Psychiatrica Scandinavica* 2019 s.1-15 FHI HAUKELAND
NORD NLSH UiT

Davidsdottir, Soley Drofn; Sigurjonsdottir, Olafia; Ludvigsdóttir, Sigurbjörg Jona; Hansen, Bjarne; Laukvik, Inger Lill; Hagen, Kristen; Björgvinsson, Thröstur; Kvale, Gerd.

Implementation of the Bergen 4-day treatment for obsessive compulsive disorder in Iceland. *Clinical Neuropsychiatry* 2019 ;Volum 16.(1) s.33-38 HAUKELAND
HMR SSHF UiB

de Boer, Janna N.; Linszen, Mascha M.J.; de Vries, J. Hans; Schutte, Maya J.L.; Begemann, Marieke J.H.; Heringa, Sophie M.; Bohlken, Marc Marijn; Hugdahl, Kenneth; Aleman, André; Wijnen, Frank N.K.; Sommer, Iris Else Clara.

Auditory hallucinations, top-down processing and language perception: a general population study. *Psychological Medicine* 2019 ;Volum 49.(16) s.2772-2780
HAUKELAND UiB

Douglas, Katie M.; Peckham, Andrew D; Porter, Richard; Hammar, Åsa.

Cognitive enhancement therapy for mood disorders: A new paradigm?. *Australian and New Zealand journal of psychiatry (Print)* 2019 ;Volum 53.(12)
s.1148-1150
HAUKELAND UiB

Drange, Ole Kristian; Smeland, Olav Bjerkehagen; Shadrin, Alexey A.; Finseth, Per Ivar; Witoelar, Aree; Frei, Oleksandr; Psychiatric Genomic Consortium, Bipolar Disorder Working Group; Wang, Yunpeng; Hassani, Sahar; Djurovic, Srdjan; Dale, Anders; Andreassen, Ole Andreas; Bøen, Erlend; Elvsåshagen, Torbjørn; Agartz, Ingrid; Melle, Ingrid; Morken, Gunnar; Stordal, Eystein; Vaaler, Arne; Ødegaard, Ketil Joachim; Stahl, Eli A.; Breen, Jerome; Forstner, Andreas J; McQuillin, Andrew; Ripke, Stephan; Trubetskov, Vassily; Mattheisen, Manuel; Coleman, Jonathan R I; Gaspar, Helena A; de Leeuw, Christiaan A.; Steinberg, Stacy; Pavlides, Jennifer M Whitehead; Trzaskowski, Maciej; Pers, Tune H; Holmans, Peter A.; Abbott, Liam; Agerbo, Esben; Akil, Huda; Albani, Diego; Alliey-Rodriguez, Ney; Als, Thomas D.; Anjorin, Adebayo; Antilla, Verner; Awasthi, Swapnil; Badner, Judith A.; Bækvad-Hansen, Marie; Barchas, Jack D.; Bass, Nicholas; Bauer, Michael; Belliveau, Richard; Bergen, Sarah E; Pedersen, Carsten Bøcker.

Genetic Overlap Between Alzheimer's Disease and Bipolar Disorder Implicates the MARK2 and VAC14 Genes. *Frontiers in Neuroscience* 2019
;Volum 13.
DIAKON HAUKELAND HNT NTNU UiO UiB OUS STO

Dwyer, Gerard Eric; Craven, Alexander R.; Hirnstein, Marco; Kompus, Kristiina; Assmus, Jörg; Ermland, Lars; Hugdahl, Kenneth; Grüner, Renate.

No effects of anodal tDCS on local GABA and GLx levels in the left posterior superior temporal gyrus. *Frontiers in Neurology* 2019 ;Volum 9:1145. s.1-10
HAUKELAND UiB

Dyregrov, Atle; Gjestad, Rolf; Dyregrov, Kari.

Parental relationships following the loss of a child. *Journal of loss & trauma* 2019 s.1-22
HAUKELAND HVL UiB

Ebrahimi, Omid V.; Pallesen, Ståle; Kenter, Robin Maria Francisca; Nordgreen, Tine.

Psychological interventions for the Fear of Public Speaking: A Meta-analysis.. *Frontiers in Psychology* 2019 ;Volum 10:488. s.1-27 HAUKELAND
UiB

Fadnes, Lars T.; Aas, Christer Frode; Vold, Jørn Henrik; Ohldieck, Christian; Leiva, Rafael Alexander Mo; Chalabianloo, Fatemeh; Skurtveit, Svetlana; Lygren, Ole Jørgen; Dalgard, Olav; Vickerman, Peter; Midgard, Håvard; Løberg, Else-Marie; Johansson, Kjell Arne.

Integrated treatment of hepatitis C virus infection among people who inject drugs: study protocol for a randomised controlled trial (INTRO-HCV). *BMC Infectious Diseases* 2019 ;Volum 19:943. s.1-9 AHUS
FHI HAUKELAND OUS UiB UiO

Fevang, Silje Katrine Elgen; Hysing, Mari; Sommerfelt, Kristian; Markestad, Trond; Elgen, Irene Bircow.

Development and predictors of childhood mental health problems in former extremely preterm infants. *Early Human Development* 2019 ;Volum 135. s.44-49
HAUKELAND NORCE SI UiB

Flobak, Eivind; Wake, Jo Dugstad; Vindenes, Joakim; Kahlon, Smiti; Nordgreen, Tine; Guribye, Frode.

Participatory Design of VR Scenarios for Exposure Therapy. I: *CHI '19 Proceedings of the 2019 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems Glasgow, Scotland UK — May 04 - 09, 2019*. Association for Computing Machinery (ACM) 2019 ISBN 978-1-4503-5970-2.
HAUKELAND NORCE UiB

Fredriksen, Mats; Egeland, Jens; Haavik, Jan; Fasmer, Ole Bernt.

Individual Variability in Reaction Time and Prediction of Clinical Response to Methylphenidate in Adult ADHD: A Prospective Open Label Study Using Conners' Continuous Performance Test II. *Journal of Attention Disorders* 2019 s.1-15
HAUKELAND SIV UiB UiO

Furnes, Desire; Gjestad, Rolf; Mehlum, Lars; Hodgekins, Joanne; Kroken, Rune Andreas; Ødegaard, Ketil Joachim; Mellesdal, Liv Solrunn.

Borderline Personality Disorder: What Predicts Acute Psychiatric Readmissions?. *Journal of Personality Disorders* 2019 ;Volum 33. s.1-13 HAUKELAND
UiB UiO

Gayed, Aimée; Tan, Leona; LaMontagne, Anthony D.; Milner, Allison; Deady, Mark; Milligan-Saville, Josie S.; Madan, Ira; Calvo, Rafael A.; Christensen, Helen; Mykletun, Arnstein; Glozier, Nicholas; Harvey, Samuel B..

A comparison of face-to-face and online training in improving managers' confidence to support the mental health of workers. *Internet Interventions* 2019 ;Volum 18. s.1-6
FHI HAUKELAND NLSH UiT

Ghorbani, Sadaf; Szigetvari, Peter Daniel; Haavik, Jan; Kleppe, Rune.

Serine 19 phosphorylation and 1433 binding regulate phosphorylation and dephosphorylation of tyrosine hydroxylase on serine 31 and serine 40. *Journal of Neurochemistry* 2019 s.1-19 HAUKELAND
UiB

Gjerde, Priyanthi Borgen; Litleskare, Sverre; Lura, Njål Gjærde; Tangen, Tone; Helland, Christian Andre; Wester, Knut.

Anxiety and depression in patients with intracranial arachnoid cysts-A prospective study. *World Neurosurgery* 2019 s.e645-e653 HAUKELAND
NORCE UiB

Gudmundsson, Ólafur Ó.; Walters, Gudmundur Bragi; Ingason, Andrés; Johansson, Stefan; Zayats, Tetyana; Athanasiu, Lavinia; Sønderby, Ida Elken; Gustafsson, Omar; Nawaz, Muhammad Sulaman; Jónsson, Guðbjörn F.; Jónsson, Lina; Knappskog, Per; Ingvarsdóttir, Ester; Davidsdóttir, Katrin; Djurovic, Srdjan; Knudsen, Gun Peggy Strømstad; Askeland, Ragna Bugge; Haraldsdóttir, Gyda S.; Baldursson, Gísli; Magnússon, Páll; Sigurdsson, Engilbert; Gudbjartsson, Daníel Fannar; Stéfansson, Hreinn; Andreassen, Ole Andreas; Haavik, Jan; Reichborn-Kjennerud, Ted; Stefánsson, Kári.

Attention-deficit hyperactivity disorder shares copy number variant risk with schizophrenia and autism spectrum disorder. *Translational psychiatry* 2019 ;Volum 9. s.1-9
FHI HAUKELAND OUS UiB UiO

Halleland, Helene; Bliksrud, Yngve Thomas; Elgen, Irene Bircow; Szigetvari, Peter Daniel; Kleppe, Rune; Ghorbani, Sadaf; Hansen, Eirik Vangsøy; Haavik, Jan.

Tyrosinemia Type 1 and symptoms of ADHD: Biochemical mechanisms and implications for treatment and prognosis. *American Journal of Medical Genetics Part B: Neuropsychiatric Genetics* 2019 s.1-11

HAUKELAND OUS UiB

Hamre, Gry Lill; Huus, Reidunn; Haugland, Bente Storm Mowatt; Bjelland, Ingvar.

Fedres deltagelse i utredning og behandling av barn og ungdom med angstlidelse. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening* 2019 ;Volum 56.(9) s.655-662

HAUKELAND UiB

Hauken, May; Dyregrov, Kari; Senneseth, Mette.

Characteristics of the social networks of families living with parental cancer and support provided. *Journal of Clinical Nursing (JCN)* 2019 ;Volum 28.(15-16) s.3021-3032

HAUKELAND UiB

Hegvik, Tor-Arne; Waløen, Kai; Pandey, Sunil Kumar; Faraone, Stephen V.; Haavik, Jan; Zayats, Tetyana.

Druggable genome in attention deficit/hyperactivity disorder and its co-morbid conditions. New avenues for treatment. *Molecular Psychiatry* 2019 s.1-12

HAUKELAND UiB

Hjelmervik, Helene; Craig-Craven, Alexander Richard; Sinkeviciute, Igne; Johnsen, Erik; Kompus, Kristiina; Bless, Josef Johann; Kroken, Rune Andreas; Løberg, Else-Marie; Erslund, Lars; Gruner, Eli Renate; Hugdahl, Kenneth.

Intra-Regional Glu-GABA vs Inter-Regional Glu-Glu Imbalance: A 1H-MRS Study of the Neurochemistry of Auditory Verbal Hallucinations in Schizophrenia.. *Schizophrenia Bulletin* 2019

HAUKELAND UiB

Holm, Silje Elisabeth Hasmo; Hansen, Bjarne; Kvale, Gerd; Eilertsen, Thomas; Hagen, Kristen; Solem, Stian.

Is sensory processing sensitivity related to treatment outcome in concentrated exposure and response prevention treatment for obsessive- compulsive disorder?. *Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders* 2019 ;Volum 23:100486. s.1-7

HAUKELAND HELSEFONNA HMR NTNU UiB

Holm, Silje Elisabeth Hasmo; Hansen, Bjarne; Kvale, Gerd; Eilertsen, Thomas; Johnsen, Bjørn Helge; Hystad, Sigurd William; Solem, Stian.

Dispositional resilience in treatmentseeking patients with obsessivecompulsive disorder and its association with treatment outcome. *Scandinavian Journal of Psychology* 2019 ;Volum 60.(3) s.243-251

HAUKELAND NTNU UiB

Hoogman, Martine; Muetzel, Ryan; Guimãraes, João-Tiago; Shumskaya, Elena; Mennes, Maarten; Zwiers, Marcel P.; Jahanshad, Neda; Sudre, Gustavo; Wolfers, Thomas; Earl, Eric A.; Soliva Vila, Juan Carlos; Vives-Gilbert, Yolanda; Khadka, Sabin; Novotny, Stephanie E.; Hartman, Catharina A.; Heslenfeld, Dirk J.; Schweren, Lizanne J.S.; Ambrosino, Sara; Oranje, Bob; De Zeeuw Oranje, Patrick; Chaim-Avancini, Tiffany M.; Rosa, Pedro G.P.; Zanetti, Marcus V.; Malpas, Charles B.; Kohls, Gregor; von Polier, Georg G.; Seitz, Jochen; Biederman, Joseph; Doyle, Alysa E.; Dale, Anders; van Erp, Theo G.M.; Epstein, Jeffery N.; Jernigan, Terry L.; Baur-Streubel, Ramona; Ziegler, Georg C.; Zierhut, Kathrin C.; Schranter, Anouk; Høvik, Marie Farstad; Lundervold, Astri; Kelly, Clare; McCarthy, Hazel; Skokauskas, Norbert; O'Gorman Tuura, Ruth L.; Calvo, Anna; Lera-Miguel, Sara; Nicolau, Rosa; Chantiluke, Kaylita C.; Christakou, Anastasia; Vance, Alasdair; Cercignani, Mara; Gabel, Matt C.; Asherson, Philip; Baumeister, Sarah; Brandeis, Daniel; Hohmann, Sarah; Bramati, Ivanei E.; Tovar-Moll, Fernanda; Fallgatter, Andreas J.; Kardatzki, Bernd; Schwarz, Lena; Anikin, Anatoly; Baranov, Alexandr; Gogberashvili, Tinatin; Kapilushniy, Dmitry; Solovieva, Anastasia; El Marroun, Hanan; White, Tonya; Karkashadze, Georgii; Namazova-Baranova, Leyla; Ethofer, Thomas; Mattos, Paulo; Banaschewski, Tobias; Coghill, David; Plessen, Kerstin J.; Kuntsi, Jonna; Mehta, Mitul A.; Paloyelis, Yannis; Harrison, Neil A.; Bellgrove, Mark A.; Silk, Tim J.; Cubillo, Ana I.; Rubia, Katya; Lazaro, Luisa; Brem, Silvia; Walitza, Susanne; Frodl, Thomas; Zentis, Mariam; Castellanos, Francisco X.; Yoncheva, Yuliya N.; Haavik, Jan; Reneman, Liesbeth; Conzelmann, Annette; Lesch, Klaus-Peter; Pauli, Paul; Reif, Andreas; Tamm, Leanne; Konrad, Kerstin; Oberwelland Weiss, Eileen; Busatto, Geraldo F.; Louza, Mario R.; Durston, Sarah; Hoekstra, Pieter J.; Oosterlaan, Jaap; Stevens, Michael C.; Ramos-Quiroga, Josep-Antoni; Vilarroya, Oscar; Fair, Damien A.; Nigg, Joel T.; Thompson, Paul M.; Buitelaar, Jan K.; Faraone, Stephen V.; Shaw, Philip; Tiemeier, Henning; Bralten, Janita; Franke, Barbara.

Brain imaging of the cortex in ADHD: A coordinated analysis of large-scale clinical and population-based samples. *American Journal of Psychiatry* 2019 ;Volum 176.(7) s.531-542

HAUKELAND NTNU UiB UiO

Hugdahl, Kenneth; Kazimierczak, Katarzyna Anna; Beresniewicz, Justyna; Kompus, Kristiina; Westerhausen, René; Ersland, Lars; Grüner, Renate; Specht, Karsten.

Dynamic up- and down-regulation of the default (DMN) and extrinsic (EMN) mode networks during alternating task-on and task-off periods. *PLOS ONE* 2019 ;Volum 9:e0218358.(14) s.1-15

HAUKELAND UiB UiO UiT

Hysing, Mari; Reichborn-Kjennerud, Ted; Markestad, Trond; Elgen, Irene Bircow; Sivertsen, Børge.

Sleep Duration and Nocturnal Awakenings in Infants Born with Gestational Risk. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics* 2019

;Volum 40.(3) s.192-199

FHI HAUKELAND HELSEFONNA NORCE NTNU UiB UiO

Højlund, Mikkel; Pottegård, Anton; Johnsen, Erik; Kroken, Rune Andreas; Reutfors, Johan; Munk-Jørgensen, Povl; Correll, Christoph U..

Trends in utilization and dosing of antipsychotic drugs in Scandinavia: Comparison of 2006 and 2016. *British Journal of Clinical Pharmacology*

2019 ;Volum 85. s.1598-1606

HAUKELAND UiB

Kahlon, Smiti; Lindner, Philipp; Nordgreen, Tine.

Virtual reality exposure therapy for adolescents with fear of public speaking: A non-randomized feasibility and pilot study. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health (CAPMH)* 2019 ;Volum 13:47. s.1-10

HAUKELAND UiB

Karekla, Maria; Kasinopoulos, Orestis; Neto, David Dias; Ebert, David Daniel; Van Daele, Tom; Nordgreen, Tine; Höfer, Stefan; Øverland, Svein; Jensen, Kit Lisbeth.

Best Practices and Recommendations for Digital Interventions to Improve Engagement and Adherence in Chronic Illness Sufferers. *European Psychologist* 2019

;Volum 24.(1) s.49-67

HAUKELAND

Kayser, Jurgen; Wong, Lidia Y X; Sacchi, Elizabeth; Casal-Roscum, Lindsey; Alvarenga, Jorge E; Hugdahl, Kenneth; Bruder, Gerard E; Jonides, John.

Behavioral measures of attention and cognitive control during a new auditory working memory paradigm. *Behavior Research Methods* 2019 s.1- 14

HAUKELAND UiB

Kong, Xiang-Zhen; Boedhoe, Premika S.W.; Abe, Yoshinari; Alonso, Pino; Ameis, Stephanie H.; Arnold, Paul D.; Assogna, Francesca; Baker, Justin T.; Batistuzzo, Marcelo C.; Benedetti, Francesco; Beucke, Jan C.; Bollettini, Irene; Bose, Anushree; Brem, Silvia; Brennan, Brian P.; Buitelaar, Jan; Calvo, Rosa; Cheng, Yuqi; Cho, Kang Ik K.; Dallspezia, Sara; Denys, Damiaan; Ely, Benjamin A.; Feusner, Jamie; Fitzgerald, Kate D.; Fouché, Jean-Paul; Fridgeirsson, Egill A.; Glahn, David C.; Gruner, Patricia; Gürsel, Deniz A.; Hauser, Tobias U.; Hirano, Yoshituki; Hoexter, Marcelo Q.; Hu, Hao; Huyser, Chaim; James, Anthony; Jaspers-Fayer, Fern; Kathmann, Norbert; Kaufmann, Christian; Koch, Kathrin; Kuno, Masaru; Kvale, Gerd; Kwon, Jun Soo; Lazaro, Luisa; Liu, Gianni; Lochner, Christine; Marques, Paulo; Marsh, Rachel; Martínez-Zalacaín, Ignacio; Mataix-Cols, David; Medland, Sarah E.; Menchón, Jose M.; Minuzzi, Luciano; Moreira, Pedro S.; Morer, Astrid; Morgado, Pedro; Nakagawa, Akiko; Nakamae, Takashi; Nakao, Tomohiro; Narayanaswamy, Janardhanan C.; Nurmi, Erika L.; O'Neill, Joseph; Pariente, Jose C.; Perriello, Chris; Piacentini, John; Piras, Fabrizio; Piras, Federica; Pittenger, Christopher; Reddy, Y.C. Janardhan; Rus-Oswald, Oana Georgiana; Sakai, Yuki; Sato, Joao R.; Schmaal, Lianne; Simpson, H. Blair; Soreni, Noam; Soriano-Mas, Carles; Spalletta, Gianfranco; Stern, Emily R.; Stevens, Michael C.; Stewart, S. Evelyn; Szeszko, Philip R.; Tolin, David F.; Tsuchiyagaito, Aki; van Rooij, Daan; van Wingen, Guido A.; Venkatasubramanian, Ganesan; Wang, Zhen; Yun, Je-Yeon; Thompson, Paul M.; Stein, Dan J.; van den Heuvel, Odile A; Francks, Clyde.

Mapping cortical and subcortical asymmetry in obsessive-compulsive disorder: Findings from the ENIGMA Consortium. *Biological Psychiatry*

2019 s.1-13

HAUKELAND UiB

Kraepelien, Martin; Lindefors, Nils; Johansson, Robert; Kaldo, Viktor; Blom, Ingrid Kerstin Maria.

The effects of component-specific treatment compliance in individually tailored internet-based treatment. *Clinical Psychology and Psychotherapy*

2019 s.1-11

HAUKELAND

Kroken, Rune Andreas; Sommer, Iris Else Clara; Steen, Vidar Martin; Dieset, Ingrid; Johnsen, Erik.

Constructing the immune signature of schizophrenia for clinical use and research; an integrative review translating descriptives into diagnostics. *Frontiers in Psychiatry* 2019 ;Volum 9:753. s.1-16

HAUKELAND OUS UiB UiO

Larøi, Frank; Bless, Josef J; Laloyaux, Julien Freddy; Kråkvik, Bodil; Vedul-Kjelsås, Einar; Kalhovde, Anne Martha; Hirnstein, Marco; Hugdahl, Kenneth.

An epidemiological study on the prevalence of hallucinations in a general-population sample: Effects of age and sensory modality. *Psychiatry Research* 2019 ;Volum 272. s.707-714

HAUKELAND HVprivate NTNU STO UiB UiO

Launes, Gunvor; Hagen, Kristen; Sunde, Tor; Öst, Lars Gøran; Klovning, Ingrid; Laukvik, Inger Lill; Himle, Joseph A.; Solem, Stian; Hystad, Sigurd William; Hansen, Bjarne; Kvale, Gerd.

A randomized controlled trial of concentrated ERP, self-help and waiting list for obsessive-compulsive disorder: The Bergen 4-Day Treatment.

Frontiers in Psychology 2019 ;Volum 10:2500. s.1-13

HAUKELAND HMR NTNU SSHF UiB

Launes, Gunvor; Laukvik, Inger Lill; Sunde, Tor; Klovning, Ingrid; Hagen, Kristen; Solem, Stian; Øst, Lars Gøran; Hansen, Bjarne; Kvale, Gerd.

The Bergen 4-day treatment for obsessive-compulsive disorder: Does it work in a new clinical setting?. *Frontiers in Psychology* 2019 ;Volum 10:1069. s.1-8

HAUKELAND HMR NTNU SSHF UiB

Lee, Phil H.; Antilla, Veneri; Won, Hyejung; Feng, Yen-Chen A.; Rosenthal, Jacob; Zhu, Zhaozhong; Tucker-Drob, Elliot M.; Nivard, Michel G.; Grotzinger, Andrew D.; Posthuma, Danielle; Yu, Dongmei; Stahl, Eli A.; Walters, Raymond K.; Anney, Richard J.L.; Duncan, Laramie E.; Ge, Tian; Belangero, Sintia I.; Cook, Edwin H.; Hoekstra, Pieter J.; Keski-Rahkonen, Anna; Kirov, George; Luykx, Jurjen J.; Rohde, Luis A.; Agerbo, Esben; Arranz, M.J.; Asherson, Philip; Bækvad-Hansen, Marie; Bellgrove, Mark A.; Belliveau Jr, Richard A.; Buitelaar, Jan; Bybjerg-Grauholm, Jonas; Casas, Miquel; Chambert, Kimberly; Cerrato, Felecia; Churchhouse, Claire; Cormand, Bru; Crosbie, Jennifer; Dalsgaard, Søren; Haavik, Jan; Hakonarson, Hakon; Hansen, Christine S.; Mors, Ole; Zayats, Tetyana; Bettella, Francesco; Hope, Sigrun; Hultman, Christina M.; Nærland, Terje; Bøen, Erlend; Elvsåshagen, Torbjørn; Ødegaard, Ketil Joachim; Malt, Ulrik Fredrik; Melle, Ingrid; Reinbold, Céline Sonja; Smeland, Olav Bjerkehagen; Wang, Yunpeng; Espeseth, Thomas; Knudsen, Gun Peggy Strømstad; Le Hellard, Stephanie; Reichborn-Kjennerud, Ted; Jönsson, Erik Gunnar; Andreassen, Ole Andreas; Agartz, Ingrid; Morken, Gunnar; Stordal, Eystein; Vaaler, Arne; Joa, Inge.

Genomic Relationships, Novel Loci, and Pleiotropic Mechanisms across Eight Psychiatric Disorders. *Cell* 2019 ;Volum 179.(7) s.1469-1482 DIAKON FHI

HAUKELAND HNT NTNU OUS STO SUS UiB UiO

Linszen, Mascha M.J.; Van Zanten, Gijsbert A; Teunisse, Robert J; Brouwer, Rachel M; Scheltens, Philip; Sommer, Iris Else Clara.

Auditory hallucinations in adults with hearing impairment: A large prevalence study. *Psychological Medicine* 2019 ;Volum 49.(1) s.132-139 HAUUKELAND

Luhrmann, Tanya Marie; Alderson-Day, Ben; Bell, Vaughan; Bless, Josef J; Corlett, Philip; Hugdahl, Kenneth; Jones, Nev; Larøi, Frank; Mosley, Peter; Padmavati, Ramachandran; Peters, Emmanuelle; Powers, Albert R.; Waters, Flavie.

Beyond trauma: A multiple pathways approach to auditory hallucinations in clinical and nonclinical populations. *Schizophrenia Bulletin* 2019

;Volum 45. Suppl. 1. s.S24-S31

HAUKELAND UiB UiO

Lygren, Ole Jørgen Scheie; Bjørnstad, Ronny; Løberg, Else-Marie; Bonnier, Martine; Buljovic, Vibeke Bråthen; Johansson, Kjell Arne; Fadnes, Lars Thore.

Peer involvement and cross-sector efforts in establishing integrated treatment of hepatitis C virus infection for people with substance use disorders: experiences from Norway. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy* 2019 ;Volum 14:58. s.1-7

HAUKELAND UiB

Løberg, Else-Marie; Gjestad, Rolf; Posserud, Maj-Britt Rocio; Kompus, Kristiina; Lundervold, Astri.

Psychosocial characteristics differentiate non-distressing and distressing voices in 10,346 adolescents. *European Child and Adolescent Psychiatry* 2019 ;Volum 28.(10) s.1353-1363

HAUKELAND UiB

Mataix-Cols, David; Hansen, Bjarne; Mattheisen, Manuel; Karlsson, Elinor K.; Addington, Anjené M.; Boberg, Julia; Djurfeldt, Diana R.; Halvorsen, Matthew; Lichtenstein, Paul; Solem, Stian; Lindblad-Toh, Kerstin; Haavik, Jan; Kvale, Gerd; Rück, Christian; Crowley, James J..

Nordic OCD & Related Disorders Consortium: Rationale, design, and methods. *American Journal of Medical Genetics Part B: Neuropsychiatric Genetics* 2019 s.1-13

HAUKELAND NTNU UiB

Mindestrømmen, Martin.

Impending Danger: The Meaning of Danger as a Legal Requirement for Involuntary Psychiatric Treatment in the Norwegian Criminal Justice System. *Bergen Journal of Criminal Law & Criminal Justice (BJCLCJ)* 2019 ;Volum 7.(1) s.110-135

HAUKELAND

Noori, Farzan Majeed; Kahlon, Smiti; Lindner, Philip; Nordgreen, Tine; Tørresen, Jim; Riegler, Michael.

Heart Rate Prediction from Head Movement during Virtual Reality Treatment for Social Anxiety. I: *Proceedings of Content Based Multimedia Information (CBMI 2019)*. IEEE conference proceedings 2019 ISBN 978-1-7281-4673-7.

HK HAUKELAND UiO

Nordgreen, Tine; Blom, Ingrid Kerstin Maria; Andersson, Gerhard; Carlbring, Per; Havik, Odd E..

Effectiveness of guided Internet-delivered treatment for major depression in routine mental healthcare - An open study. *Internet Interventions* 2019 ;Volum 00:100274. s.1-7

HAUKELAND UiB

Norman, Luke J; Taylor, Stephan F; Liu, Yanni; Radua, Joaquim; Chye, Yann; de Wit, Stella J; Huyser, Chaim; Karahanoglu, F Isik; Luks, Tracy; Manoach, Dara S; Mathews, Carol A; Rubia, Katya; Suo, Chao; van den Heuvel, Odile A; Yücel, Murat; Fitzgerald, Kate.

Error Processing and Inhibitory Control in Obsessive-Compulsive Disorder: A Meta-analysis Using Statistical Parametric Maps. *Biological Psychiatry* 2019 ;Volum 85.(9) s.713-725

HAUKELAND

O`Connell, Kevin; Shadrin, Alexey A.; Smeland, Olav Bjerkehagen; Bahrami, Shahram; Frei, Oleksandr; Bettella, Francesco; Krull, Florian; Fan, Chun C.; Askeland, Ragna Bugge; Knudsen, Gun Peggy Strømstad; Halmøy, Anne; Steen, Nils Eiel; Ueland, Torill; Walters, G. Bragi; Davíðsdóttir, Katrín; Haraldsdóttir, Gyda S.; Guðmundsson, Ólafur; Stefansson, Hreinn; Reichborn-Kjennerud, Ted; Haavik, Jan; Dale, Anders M.; Stefánsson, Kári; Djurovic, Srdjan; Andreassen, Ole Andreas.

Identification of genetic loci shared between ADHD, intelligence and educational attainment. *Biological Psychiatry* 2019 FHI

HAUKELAND OUS UiB UiO

Ousdal, Olga Therese; Argyelan, Miklos; Narr, Katherine L.; Abbott, Christopher; Wade, Benjamin; Vandenbulcke, Mathieu; Urretavizcaya, Mikel; Tendolkar, Indira; Takamiya, Akihiro; Stek, Max L.; Soriano-Mas, Carles; Redlich, Ronny; Paulson, Olaf B.; Oudega, Mardien L.; Opel, Nils; Nordanskog, Pia; Kishimoto, Taishiro; Kämpe, Robin; Jørgensen, Anders; Hanson, Lars G.; Hamilton,

J. Paul; Espinoza, Randall; Emsell, Louise; van Eijndhoven, Philip; Dols, Annemieke; Dannlowski, Udo; Cardoner, Narcis; Bouckaert, Filip; Anand, Amit; Bartsch, Hauke; Kessler, Ute; Ødegaard, Ketil Joachim; Dale, Anders; Oltedal, Leif.

Brain changes induced by electroconvulsive therapy are broadly distributed. *Biological Psychiatry* 2019 ;Volum 87.(5) s.451-461 HAUKELAND

UiB

Popiolek, Katarzyna; Bejerot, Susanne; Brus, Ole; Hammar, Åsa; Landén, Mikael; Lundberg, Johan M.; Nordanskog, Pia; Nordenskjöld, Axel.

Electroconvulsive therapy in bipolar depression ? effectiveness and prognostic factors. *Acta Psychiatrica Scandinavica* 2019 ;Volum 140.(3) s.196-204

HAUKELAND UiB

Raasakka, Arne; Ruskamo, Salla; Kowal, Julia; Han, Huijong; Baumann, Anne; Myllykoski, Matti; Fasano, Anna; Rossano, Rocco; Riccio, Paolo; Bürck, Jochen; Ulrich, Anne S.; Stahlberg, Henning; Kursula, Petri.

Molecular structure and function of myelin protein P0 in membrane stacking. *Scientific Reports* 2019 ;Volum 9:642. s.1-15 HAUKELAND

UiB

Raudeberg, Rune; Iverson, Grant L.; Hammar, Åsa.

Norms matter: U.S. normative data under-estimate cognitive deficits in Norwegians with schizophrenia spectrum disorders. *The Clinical Neuropsychologist* 2019 s.1-18

HAUKELAND UiB

Raudeberg, Rune; Iverson, Grant L.; Hammar, Åsa.

The importance of clinical normative data for conceptualizing neuropsychological deficits in people with schizophrenia spectrum disorders.

Applied neuropsychology: Adult 2019 ;Volum 12. s.1-10

HAUKELAND UiB

Reardon, Tessa; Creswell, Cathy; Lester, Kathryn J.; Arendt, Kristian; Blatter-Meunier, Judith; Bögels, Susan M.; Coleman, Jonathan R.I.; Cooper, Philip J.; Heiervang, Einar; Herren, Chantal; Hogendoorn, Sanne M.; Hudson, Jennifer L.; Keers, Robert; Lyneham, Heidi J.; Marin, Carla E.; Nauta, Maaïke; Rapee, Ronald M.; Roberts, Susanna; Schneider, Silvia; Silverman, Wendy K.; Thastum, Mikael; Thirlwall, Kerstin; Wergeland, Gro Janne; Eley, Thalia C..

The utility of the SCAS-C/P to detect specific anxiety disorders among clinically anxious children. *Psychological Assessment* 2019 ;Volum 31.(8) s.1006-1018

HAUKELAND OUS UiO

Riley, Henriette; Sharashova, Ekaterina; Rugkåsa, Jorun; Nytingnes, Olav; Christensen, Tore Buer; Austegard, Ann-Torunn Andersen; Løvsletten, Anna Maria; Lau, Bjørn; Høyer, Georg.

Out-patient commitment order use in Norway: incidence and prevalence rates, duration and use of mental health services from the Norwegian Outpatient Commitment Study. *BJPpsych Open* 2019 ;Volum 5. s.1-7

AHUS HAUKELAND USN LDS SI SSHF UiT UNN

Ronnqvist, Ida; Brus, Ole; Hammar, Åsa; Landén, Mikael; Lundberg, Johan; Nordanskog, Pia; Nordenskjöld, Axel.

Rehospitalization of Postpartum Depression and Psychosis After Electroconvulsive Therapy: A Population-Based Study With a Matched Control Group. *Journal of ECT* 2019 ;Volum 35.(4) s.264-271

HAUKELAND UiB

Ronold, Eivind Haga; Joormann, Jutta; Hammar, Åsa.

Facing recovery: Emotional bias in working memory, rumination, relapse, and recurrence of major depression; an experimental paradigm conducted five years after first episode of major depression. *Applied neuropsychology. Adult* 2019 s.1-13

HAUKELAND UiB

Sandvik, Asle Makoto; Gjevestad, Espen Svendsen; Aabrekk, Einar; Öman, Peter H.; Kjendlie, Per-Ludvik; Hystad, Sigurd William; Bartone, Paul T.; Hansen, Anita Lill; Johnsen, Bjørn Helge.

Physical fitness and psychological hardiness as predictors of parasympathetic control in response to stress: a Norwegian police simulator training study. *Journal of Police and Criminal Psychology* 2019 s.1-14

HAUKELAND NIH PHS SIV UiB

Saxvig, Ingvild W.; Wilhelmsen-Langeland, Ane; Pallesen, Ståle; Nordhus, Inger Hilde; Vedaa, Øystein; Bjorvatn, Bjørn.

Habitual sleep, social jetlag, and reaction time in youths with delayed sleep-wake phase disorder. A case-control study. *Frontiers in Psychology* 2019 ;Volum 10:2569. s.1-10

FHI HAUKELAND NTNU UiB UiO

Schanche, Elisabeth; Vøllestad, Jon; Binder, Per-Einar; Osnes, Berge; Visted, Endre; Svendsen, Julie Lillebostad; Sørensen, Linn.

Can clinical psychology students benefit from brief and intensive mindfulness training?. *Counselling and Psychotherapy Research* 2019 HAUKELAND

HVprivate UiB

Scott, Jan; Hidalgo-Mazzei, Diego; Strawbridge, Rebecca; Young, Allan; Resche-Rigon, Matthieu; Etain, Bruno; Andreassen, Ole Andreas; Bauer, Michael; Bennabi, Djamila; Blamire, Andrew M.; Boumezbeur, Fawzi; Brambilla, Paolo; Cattane, Nadia; Cattaneo, Annamaria; Chupin, Marie; Coello, Klara; Cointepas, Yann; Colom, Francesc; Cousins, David A.; Dubertret, Caroline; Duchesnay, Edouard; Ferro, Adele; Garcia-Estela, Aitana; Goikolea, Jose; Grigis, Antoine; Haffen, Emmanuel; Høegh, Margrethe Collier; Jakobsen, Petter; Kalman, Janos L.; Kessing, Lars V.; Klohn-Saghatolislam, Farah; Lagerberg, Trine Vik; Landén, Mikael; Lewitzka, Ute; Lutticke, Ashley; Mazer, Nicolas; Mazzelli, Monica; Mora, Cristina; Muller, Thorsten; Mur-Mila, Estanislao; Ødegaard, Ketil Joachim; Oltedal, Leif; Pålsson, Erik; Papadopoulos Orfanos, Dimitri; Papiol, Sergi; Perez-Sola, Victor; Reif, Andreas; Ritter, Philipp; Rossi, Roberto; Schulze, Thomas; Senner, Fanny; Smith, Fiona E.; Squarcina, Letizia; Steen, Nils Eiel; Thelwall, Pete E.; Varo, Cristina; Vieta, Eduard; Vinberg, Maj; Wessa, Michele; Westlye, Lars Tjelta; Bellivier, Frank.

Prospective cohort study of early biosignatures of response to lithium in bipolar-I-disorders: overview of the H2020-funded R-LiNK initiative.

International journal of bipolar disorders 2019 ;Volum 7.(1) s.1-10

HAUKELAND OUS UiB UiO

Smelror, Runar; Bless, Josef J; Hugdahl, Kenneth; Agartz, Ingrid.

Feasibility and Acceptability of Using a Mobile Phone App for Characterizing Auditory Verbal Hallucinations in Adolescents With Early-Onset Psychosis:

Exploratory Study. *Journal of Medical Internet Research* 2019 ;Volum 3.(2)

DIAKON HAUKELAND UiB UiO

Soda, Takahiro; McLoughlin, Declan M.; Clark, Scott R.; Oltedal, Leif; Kessler, Ute; Haavik, Jan; Bousman, Chad; Smith, Daniel J.; Bioque, Miquel; Clements, Caitlin C.; Loo, Colleen; Vila-Rodriguez, Fidel; Minelli, Alessandra; Mickey, Brian J.; Milev, Roumen; Docherty, Anna R.; Langan Martin, Julie; Achtyes, Eric D.; Arolt, Volker; Redlich, Ronny; Dannlowski, Udo; Cardoner, Narcis; Clare, Emily; Craddock, Nick; Di Florio, Arianna; Dmitrzak-Weglaz, Monika; Forty, Liz; Gordon-Smith, Katherine; Husain, Mustafa; Ingram, Wendy M.; Jones, Lisa; Jones, Ian; Juruena, Mario; Kirov, George; Landén, Mikael; Müller, Daniel J.; Nordensköld, Axel; Pålsson, Erik; Paul, Meethu; Permoda, Agnieszka; Pliszka, Bartłomiej; Rea, Jamie; Schubert, Klaus O.; Sonnen, Joshua A.; Soria, Virginia; Stageman, Will; Takamiya, Akihiro; Urretavizcaya, Mikel; Watson, Stuart; Zavorotny, Maxim; Young, Allan H.; Vieta, Eduard; Rybakowski, Janusz K.; Gennarelli, Massimo; Zandi, Peter P.; Sullivan, Patrick F.; Baune, Bernhard T..

International Consortium on the Genetics of Electroconvulsive Therapy and Severe Depressive Disorders (Gen-ECT-ic). *European Archives of Psychiatry and Clinical Neuroscience* 2019 s.1-12

HAUKELAND UiB

Solberg, Berit Skretting; Zayats, Tetyana; Posserud, Maj-Britt Rocio; Halmøy, Anne; Engeland, Anders; Haavik, Jan; Klungøy, Kari.

Patterns of psychiatric comorbidity and genetic correlations provide new insights into differences between attention-deficit/hyperactivity disorder and autism spectrum disorder. *Biological Psychiatry* 2019

FHI HAUKELAND UiB

Solberg, Dag Kristen; Refsum, Helge; Andreassen, Ole Andreas; Bentsen, Håvard.

A five-year follow-up study of antioxidants, oxidative stress and polyunsaturated fatty acids in schizophrenia. *Acta Neuropsychiatrica* 2019 ;Volum 31.(4) s.202-212

DIAKON HAUKELAND OUS UiO

Sommer, Iris Else Clara; Hugdahl, Kenneth.

Auditory hallucinations in schizophrenia: Where are we now and where do we go from here? A personal commentary. *Schizophrenia Research*

2019 ;Volum 212. s.1-3

HAUKELAND UiB

Stabell, Lena Antonsen; Gjestad, Rolf; Kroken, Rune Andreas; Løberg, Else-Marie; Jørgensen, Hugo A; Johnsen, Erik.

Predictors of treatment satisfaction in antipsychotic-naive and previously medicated patients with acute-phase psychosis. *Nordic Journal of Psychiatry* 2019 ;Volum 73.(6) s.349-356

HAUKELAND UiB

Stahl, Eli A.; Breen, Jerome; Forstner, Andreas J.; McQuillin, Andrew; Ripke, Stephan; Trubetskoy, Vassily; Mattheisen, Manuel; Wang, Yunpeng; Coleman, Jonathan R.I.; Gaspar, Héléna A.; de Leeuw, Christiaan A.; Steinberg, Stacy; Pavlides, Jennifer M. Whitehead; Trzaskowski, Maciej; Byrne, Enda M.; Pers, Tune H.; Holmans, Peter A.; Richards, Alexander L.; Abbott, Liam; Agerbo, Esben; Akil, Huda; Albani, Diego; Alliey-Rodriguez, Ney; Als, Thomas D.; Anjorin, Adebayo; Antilla, Verner; Awasthi, Swapnil; Badner, Judith A.; Bækvad-Hansen, Marie; Barchas, Jack D.; Bass, Nicholas; Bauer, Michael; Belliveau, Richard; Bergen, Sarah E.; Pedersen, Carsten Bøcker; Bøen, Erlend; Boks, Marco P.; Boocock, James; Budde, Monika; Bunnay, William; Burmeister, Margit; Bybjerg-Grauholm, Jonas; Byerley, William; Casas, Miquel; Cerrato, Felecia; Cervantes, Pablo; Chambert, Kimberly; Charney, Alexander W.; Chen, Danfeng; Churchhouse, Claire; Clarke, Toni-Kim; Coryell, William; Craig, David W.; Cruceanu, Cristiana; Curtis, David; Czerski, Piotr M.; Dale, Anders; de Jong, Simone; Degenhardt, Franziska; Del-Favero, Jurgen; Depaulo, J. Raymond; Djurovic, Srdjan; Dobbyn, Amanda L.; Dumont, Ashley; Elvsåshagen, Torbjørn; Escott-Price, Valentina; Fan, Chun Chieh; Fischer, Sascha B.; Flickinger, Matthew; Foroud, Tatiana M.; Forty, Liz; Frank, Josef; Fraser, Christine; Freimer, Nelson B.; Frisén, Louise; Gade, Katrin; Gage, Diane; Garnham, Julie; Giambartolomei, Claudia; Pedersen, Marianne Gjørtz; Goldstein, Jaqueline; Gordon, Scott D.; Gordon-Smith, Katherine; Green, Elaine K.; Green, Melissa J.; Greenwood, Tiffany A.; Grove, Jakob; Guan, Weihua; Guzman-Parra, José; Hamshere, Marian L.; Hautzinger, Martin; Heilbronner, Urs; Herms, Stefan; Hipolito, Maria; Hoffmann, Per; Holland, Dominic; Huckins, Laura; Jamain, Stéphane; Johnson, Jessica S.; Juréus, Anders; Kandaswamy, Radhika; Karlsson, Robert; Kennedy, James L.; Kittel-Schneider, Sarah; Knowles, James A.; Kogevinas, Manolis; Koller, Anna C.; Kupka, Ralph; Lavebratt, Catharina; Lawrence, Jacob; Lawson, William B.; Leber, Markus; Lee, Phil H.; Levy, Shawn E.; Li, Jun Z.; Liu, Chunyu; Lucae, Susanne; Maaser, Anna; MacIntyre, Donald J.; Mahon, Pamela B.; Maier, Wolfgang; Martinsson, Lina; McCarroll, Steve; McGuffin, Peter; McInnis, Melvin G.; McKay, James D.; Medeiros, Helena; Medland, Sarah E.; Meng, Fan; Milani, Lili; Montgomery, Grant W.; Morris, Derek W.; Mühleisen, Thomas W.; Mullins, Niamh; Nguyen, Hoang; Nievergelt, Caroline M.; Adolfsson, Annelie Nordin; Nwulia, Evaristus A.; O'Donovan, Claire; Loohuis, Loes M. Olde; Ori, Anil P.S.; Oruc, Lilijana; Ösby, Urban; Perlis, Roy H.; Perry, Amy; Pfennig, Andrea; Potash, James B.; Purcell, Shaun M.; Regeer, Eline J.; Reif, Andreas; Reinbold, Céline S.; Rice, John P.; Rivas, Fabio; Rivera, Margarita; Roussos, Panos; Ruderfer, Douglas M.; Ryu, Euijung; Sánchez-Mora, Cristina; Schatzberg, Alan F.; Scheftner, William A.; Schork, Nicholas J.; Shannon Weickert, Cynthia; Shekhtman, Tatyana; Shilling, Paul D.; Sigurdsson, Engilbert; Slaney, Claire; Smeland, Olav Bjerkehagen; Sobell, Janet L.; Sørholm Hansen, Christine; Spijker, Anne T.; St Clair, David; Steffens, Michael; Strauss, John S.; Streit, Fabian; Strohmaier, Jana; Szelinger, Szabolcs; Thompson, Robert C.; Thorgeirsson, Thorgeir E; Treutlein, Jens; Vedder, Helmut; Wang, Weiqing; Watson, Stanley J.; Weickert, Thomas W.; Witt, Stephanie H.; Xi, Simon; Xu, Wei; Young, Allan H.; Zandi, Peter; Zhang, Peng; Zöllner, Sebastian; Adolfsson, Rolf; Agartz, Ingrid; Alda, Martin; Backlund, Lena; Baune, Bernhard T.; Bellivier, Frank; Berrettini, Wade H.; Biernacka, Joanna M.; Blackwood, Douglas H.R.; Boehnke, Michael; Børglum, Anders D.; Corvin, Aiden; Craddock, Nicholas; Daly, Mark J.; Dannlowski, Udo; Esko, Tõnu; Etain, Bruno; Frye, Mark; Fullerton, Janice M.; Gershon, Elliot S.; Gill, Michael; Goes, Fernando; Grigoriu-Serbanescu, Maria; Hauser, Joanna; Hougaard, David M.; Hultman, Christina M.; Jones, Ian; Jones, Lisa A.; Kahn, René S.; Kirov, George; Landén, Mikael; Leboyer, Marion; Lewis, Cathryn M.; Li, Qingqin S.; Lissowska, Jolanta; Martin, Nicholas G.; Mayoral, Fermin; McElroy, Susan L.; McIntosh, Andrew M.; McMahon, Francis J.; Melle, Ingrid; Metspalu, Andres; Mitchell, Philip B.; Morken, Gunnar; Mors, Ole; Mortensen, Preben Bo; Müller-Myhsok, Bertram; Myers, Richard M.; Neale, Benjamin M.; Nimgaonkar, Vishwajit; Nordentoft, Merete; Nöthen, Markus M.; O'Donovan, Michael C; Ødegaard, Ketil Joachim; Owen, Michael J.; Paciga, Sara A.; Pato, Carlos; Pato, Michele T.; Posthuma, Danielle; Ramos-Quiroga, Josep Antoni; Ribasés, Marta; Rietschel, Marcella; Rouleau, Guy A.; Schalling, Martin; Schofield, Peter R.; Schulze, Thomas G.; Serretti, Alessandro; Smoller, Jordan W.; Stefansson, Hreinn; Stefansson, Kari; Stordal, Eystein; Sullivan, Patrick F.; Turecki, Gustavo; Vaaler, Arne; Vieta, Eduard; Vincent, John B.; Werge, Thomas; Nurnberger, John I.; Wray, Naomi R.; Di Florio, Arianna; Edenberg, Howard J.; Cichon, Sven; Ophoff, Roel A.; Scott, Laura J.; Andreassen, Ole Andreas; Kelsoe, John; Sklar, Pamela.

Genome-wide association study identifies 30 loci associated with bipolar disorder. *Nature Genetics* 2019 ;Volum

51.(5) s.793-803 DIAKON HAUKELAND HNT NTNU OUS STO UiB UiO

Stangenes, Kristine Marie; Hysing, Mari; Elgen, Irene Bircow; Halvorsen, Thomas; Markestad, Trond Jacob; Bjorvatn, Bjørn.

Sleep problems, behavioural problems and respiratory health in children born extremely preterm: a parental questionnaire study. *BMJ Paediatrics Open* 2019 ;Volum 3:e000534.(1) s.1-7

HAUKELAND UiB

Stavestrand, Silje Haukenes; Sirevåg, Kristine; Nordhus, Inger Hilde; Sjøbø, Trond; Endal, Trygve Bruun; Nordahl, Hans Morten; Specht, Karsten; Hammar, Åsa; Halmøy, Anne; Martinsen, Egil Wilhelm; Andersson, Eva; Hjelmervik, Helene; Mohlman, Jan; Thayer, Julian Francis; Hovland, Anders.

Physical exercise augmented cognitive behaviour therapy for older adults with generalised anxiety disorder (PEXACOG): Study protocol for a randomized controlled trial. *Trials* 2019 ;Volum 20 : 174.(1) s.1-14

HAUKELAND HVprivate NTNU OUS STO UiB UiO

Syrstad, Vigdis Elin Giæver; Ødegaard, Ketil Joachim; Fasmer, Ole Bernt; Halmøy, Anne; Haavik, Jan; Dilsaver, Steven C.; Gjestad, Rolf.

Cyclothymic temperament: Associations with ADHD, other psychopathology, and medical morbidity in the general population. *Journal of Affective Disorders* 2019 ;Volum 260. s.-440

HAUKELAND UiB

Sørensen, Lin; Wass, Sam Vincent; Osnes, Berge; Schanche, Elisabeth; Adolfsdottir, Steinunn; Svendsen, Julie Lillebostad; Visted, Endre; Eilertsen, Thomas; Jensen, Daniel André; Nordby, Helge; Fasmer, Ole Bernt; Binder, Per-Einar; Koenig, Julian; Sonuga-Barke, Edmund J.S..

A psychophysiological investigation of the interplay between orienting and executive control during stimulus conflict: A heart rate variability study.

Physiology and Behavior 2019 ;Volum 211:112657. s.1-8

HAUKELAND UiB

Thomas, Neil; Bless, Josef J; Alderson-Day, Ben; Bell, Imogen H.; Cella, Matteo; Craig, Tom; Delespaul, Philippe; Hugdahl, Kenneth; Laloyaux, Julien Freddy; Larøi, Frank; Lincoln, Tania M.; Schlier, Björn; Urwyler, Prabitha; van den Berg, David; Jardri, Renaud.

Potential applications of digital technology in assessment, treatment, and self-help for hallucinations. *Schizophrenia Bulletin* 2019 ;Volum 45. Suppl. 1. s.S24-S31

HAUKELAND UiB UiO

van der Meer, Dennis; Sønderby, Ida Elken; Kaufmann, Tobias; Walters, G. Bragi; Abdellaoui, Abdel; Ames, David; Amunts, Katrin; Andersson, Micael; Armstrong, Nicola J.; Bernard, Manon; Blackburn, Nicholas B.; Blangero, John; Boomsma, Dorret I.; Brodaty, Henry; Brouwer, Rachel M.; Bülow, Robin; Cahn, Wiepke; Calhoun, Vince D.; Caspers, Svenja; Cavalleri, Gianpiero L.; Ching, Christopher R.K.; Cichon, Sven; Ciufolini, Simone; Corvin, Aiden; Crespo-Facorro, Benedicto; Curran, Joanne E.; Dalvie, Shareefa; Dazzan, Paola; de Geus, Eco J.C.; de Zubicaray, Greig I.; de Zwarte, Sonja M.C.; Delanty, Norman; den Braber, Anouk; Desrivieres, Sylvane; di Forti, Marta; Doherty, Joanne L.; Donohoe, Gary; Ehrlich, Stefan; Eising, Else; Espeseth, Thomas; Fisher, Simon E.; Fladby, Tormod; Frei, Oleksandr; Frouin, Vincent; Fukunaga, Masaki; Gareau, Thomas; Glahn, David C.; Grabe, Hans J.; Groenewold, Nynke A.; Gustafsson, Omar; Haavik, Jan; Håberg, Asta; Hashimoto, Ryota; Hehir-Kwa, Jayne Y.; Hibar, Derrek; Hillegers, Manon H.J.; Hoffmann, Per; Holleran, Laurena; Hottenga, Jouke-Jan; Hulshoff Pol, Hilleke E.; Ikeda, Masashi; Jacquemont, Sébastien; Jahanshad, Neda; Jockwitz, Christiane; Johansson, Stefan; Jönsson, Erik Gunnar; Kikuchi, Masataka; Knowles, Emma E.M.; Kwok, John B.; Le Hellard, Stephanie; Linden, David E.J.;

Liu, Jingyu; Lundervold, Arvid; Lundervold, Astri; Martin, Nicholas G.; Mather, Karen A.; Mathias, Samuel R.; McMahon, Katie L.; McRae, Allan F.; Medland, Sarah E.; Moberget, Torgeir; Moreau, Clara; Morris, Derek W.; Mühleisen, Thomas W.; Murray, Robin M.; Nordvik, Jan Egil; Nyberg, Lars; Olde Loohuis, Loes M.; Ophoff, Roel A.; Owen, Michael J.; Paus, Tomáš; Pausova, Zdenka; Peralta, Juan M.; Pike, Bruce; Prieto, Carlos; Quinlan, Erin Burke; Reinbold, Céline Sonja; Reis Marques, Tiago; Rucker, James J.H.; Sachdev, Perminder S.; Sando, Sigrid Botne; Schofield, Peter R.; Schork, Andrew J.; Schumann, Gunter; Shin, Jean; Shumskaya, Elena; Silva, Ana I.; Sisodiya, Sanjay M.; Steen, Vidar Martin; Stein, Dan J.; Strike, Lachlan T.; Tamnes, Christian Krog; Teumer, Alexander; Thalamuthu, Anbupalam; Tordesillas-Gutiérrez, Diana; Uhlmann, Anne; Úlfarsson, Magnús Ö; van 't Ent, Dennis; van den Bree, Marianne B.M.; Vassos, Evangelos; Wen, Wei; Wittfeld, Katharina; Wright, Margaret J.; Zayats, Tetyana; Dale, Anders; Djurovic, Srdjan; Agartz, Ingrid; Westlye, Lars Tjelta; Stefansson, Hreinn; Stefánsson, Kári; Thompson, Paul M.; Andreassen, Ole Andreas.

Association of copy number variation of the 15q11.2 BP1-BP2 region with cortical and subcortical morphology and cognition. *JAMA psychiatry* 2019

AHUS DIAKON HAUKELAND NTNU OUS PIHSØ STO UiB UiO

Vildalen, Victoria Uleberg; Brevik, Erlend Joramo; Haavik, Jan; Lundervold, Astri.

Females With ADHD Report More Severe Symptoms Than Males on the Adult ADHD Self-Report Scale.. *Journal of Attention Disorders* 2019;Volum 23.(9) s.959-967 HAUKELAND UiB

Visted, Endre; Sørensen, Lin; Vøllestad, Jon; Osnes, Berge; Svendsen, Julie Lillebostad; Jentschke, Sebastian; Binder, Per-Einar; Schanche, Elisabeth.

The association between juvenile onset of depression and emotion regulation difficulties. *Frontiers in Psychology* 2019 ;Volum 10:2262. s.1-12 HAUKELAND HVprivate UiB

Vold, Jørn Henrik; Aas, Christer Frode; Leiva, Rafael Alexander Mo; Vickerman, Peter; Chalabianloo, Fatemeh; Løberg, Else-Marie; Johansson, Kjell Arne; Fadnes, Lars T..

Integrated care of severe infectious diseases to people with substance use disorders; a systematic review. *BMC Infectious Diseases* 2019 ;Volum 19:306. s.1-15

HAUKELAND UiB

Walderhaug, Eirik Paulsen; Gjestead, Rolf; Egeland, Jens; Havik, Odd E.; Nordgreen, Tine.

Relationships between depressive symptoms and panic disorder symptoms during guided internet-delivered cognitive behavior therapy for panic disorder. *Nordic Journal of Psychiatry* 2019 ;Volum 73.(7)

HAUKELAND SIV UiB UiO

Watson, Hunna J.; Yilmaz, Zeynep; Thornton, Laura M.; Hübel, Christopher; Coleman, Jonathan R. I.; Gaspar, Héléna A.; Bryois, Julien; Hinney, Anke; Leppä, Virpi M.; Mattheisen, Manuel; Medland, Sarah E.; Ripke, Stephan; Yao, Shuyang; Giusti-Rodríguez, Paola; Hanscombe, Ken B.; Purves, Kirstin L.; Adan, Roger A.H.; Alfredsson, Lars; Ando, Tetsuya; Andreassen, Ole Andreas; Baker, Jessica H; Berrettini, Wade H.; Boehm, Ilka; Boni, Claudette; Perica, Vesna Boraska; Buehren, Katharina; Burghardt, Roland; Cassina, Matteo; Cichon, Sven; Clementi, Maurizio; Cone, Roger D.; Courtet, Philippe; Crow, Scott; Crowley, James J.; Danner, Unna N.; Davis, Oliver S.P.; de Zwaan, Martina; Dedoussis, George; Degortes, Daniela; DeSocio, Janiece E.; Dick, Danielle M.; Dikeos, Dimitris; Dina, Christian; Dmitrzak-Weglaz, Monika; Docampo, Elisa; Duncan, Laramie E.; Egberts, Karin; Ehrlich, Stefan; Escaramis, Geòrgia; Esko, Tõnu; Estivill, Xavier; Farmer, Anne; Favaro, Angela; Fernández-Aranda, Fernando; Fichter, Manfred M.; Fischer, Krista; Föcker, Manuel; Foretova, Lenka; Forstner, Andreas J.; Forzan, Monica; Franklin, Christopher S.; Gallinger, Steven; Giegling, Ina; Giuranna, Johanna; Gonidakis, Fragiskos; Gorwood, Philip; Mayora, Monica Gratacos; Guillaume, Sebastien; Guo, Yiran; Hakonarson, Hakon; Hatzikotoulas, Konstantinos; Hauser, Joanna; Hebebrand, Johannes; Helder, Sietske G.; Herms, Stefan; Herpertz-Dahlmann, Beate; Herzog, Wolfgang; Huckins, Laura M.; Hudson, James I.; Imgart, Hartmut; Inoko, Hidetoshi; Janout, Vladimir; Jiménez-Murcia, Susana; Julià, Antonio; Kalsi, Gursharan; Kaminská, Deborah; Kaprio, Jaakko; Karhunen, Leila; Karwautz, Andreas; Kas,

Martien J.H.; Kennedy, James L.; Keski-Rahkonen, Anna; Kiezebrink, Kirsty; Kim, Youl-Ri; Klareskog, Lars; Klump, Kelly L.; Knudsen, Gun Peggy S.; La Via, Maria C.; Le Hellard, Stephanie; Levitan, Robert D.; Li, Dong; Lilienfeld, Lisa; Lin, Bochao Danae; Lissowska, Jolanta; Luykx, Jurjen; Magistretti, Pierre J.; Maj, Mario; Mannik, Katrin; Marsal, Sara; Marshall, Christian R.; Mattingsdal, Morten; McDevitt, Sara; McGuffin, Peter; Metspalu, Andres; Meulenbelt, Ingrid; Micali, Nadia; Mitchell, Karen; Monteleone, Alessio Maria; Monteleone, Palmiero; Munn-Chernoff, Melissa A.; Nacmias, Benedetta; Navratilova, Marie; Ntalla, Ioanna; O'Toole, Julie K.; Ophoff, Roel A.; Padyukov, Leonid; Palotie, Aarno; Pantel, Jacques; Papezova, Hana; Pinto, Dalila; Rabionet, Raquel; Raevuori, Anu; Ramoz, Nicolas; Reichborn-Kjennerud, Ted; Ricca, Valdo; Ripatti, Samuli; Ritschel, Franziska; Roberts, Marion; Rotondo, Alessandro; Rujescu, Dan; Rybakowski, Filip; Santonastaso, Paolo; Scherag, André; Scherer, Stephen W.; Schmidt, Ulrike; Schork, Nicholas J.; Schosser, Alexandra; Seitz, Jochen; Slachtova, Lenka; Slagboom, P. Eline; Slof-Op 't Landt, Margarita C.T.; Slopien, Agnieszka; Sorbi, Sandro; witkowska, Beata; Szatkiewicz, Jin P.; Tachmazidou, Ioanna; Tenconi, Elena; Tortorella, Alfonso; Tozzi, Federica; Treasure, Janet; Tsitsika, Artemis; Tyszkiewicz-Nwafor, Marta; Tziouvas, Konstantinos; van Elburg, Annemarie A.; van Furth, Eric F.; Wagner, Gudrun; Walton, Esther; Widen, Elisabeth; Zeggini, Eleftheria; Zerwas, Stephanie; Zipfel, Stephan; Bergen, Andrew W.; Boden, Joseph M.; Brandt, Harry; Crawford, Steven; Halmi, Katherine A.; Horwood, L. John; Johnson, Craig; Kaplan, Allan S.; Kaye, Walter H.; Mitchell, James E.; Olsen, Catherine M.; Pearson, John F.; Pedersen, Nancy L.; Strober, Michael; Werge, Thomas; Whiteman, David C.; Woodside, D. Blake; Stuber, Garret D.; Gordon, Scott; Grove, Jakob; Henders, Anjali K.; Juréus, Anders; Kirk, Katherine M.; Larsen, Janne T.; Parker, Richard; Petersen, Liselotte; Jordan, Jennifer; Kennedy, Martin; Montgomery, Grant W.; Wade, Tracey D.; Birgegård, Andreas; Lichtenstein, Paul; Noring, Claes; Landén, Mikael; Martin, Nicholas G.; Mortensen, Preben Bo; Sullivan, Patrick F.; Breen, Gerome; Bulik, Cynthia M..

Genome-wide association study identifies eight risk loci and implicates metabo-psychiatric origins for anorexia nervosa. *Nature Genetics* 2019

;Volum 51.(8) s.1207-1214

FHI HAUKELAND OUS UiB UiO

Wiker, Torhild Smith; Gjestad, Rolf; Mellesdal, Liv Solrunn; Johnsen, Erik; Ødegaard, Ketil Joachim; Kroken, Rune Andreas.

Supported accommodation for people with schizophrenia. *Nordic Journal of Psychiatry* 2019 ;Volum

73.(4-5) s.211-218 HAUKELAND UiB

Zhang-James, Yanli; Vaudel, Marc; Mjaavatten, Olav; Berven, Frode; Haavik, Jan; Faraone, Stephen V..

Effect of disease-associated SLC9A9 mutations on protein-protein interaction networks: implications for molecular mechanisms for ADHD and autism. *ADHD Attention Deficit and Hyperactivity Disorders* 2019 ;Volum 11.(1) s.91-105

HAUKELAND UiB